

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης 42/2024
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΣΤ' Τμήμα
Συνεδρίαση της 27^{ης} Μαρτίου 2024**

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Χαράλαμπος Μπρισκόλας, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Βασιλική Τύρου, Νικόλαος Καραγιώργης, Αικατερίνη Γαλάνη, Αναστασία Ζαφειριάδου, Θεόδωρος Ράπτης, Αντώνιος Παπαγεωργίου, Παναγιώτα Παρασκευοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Ευδοκία Σαφαρή, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αρ. πρωτ. 462973/02-10-2023 έγγραφο του e-ΕΦΚΑ, Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης, Τεχνικών Υπηρεσιών & Στέγασης / Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού / Τμήμα Σταδιοδρομίας, που υπογράφεται από τον Διοικητή του e-ΕΦΚΑ.

Περίληψη ερωτήματος:

Ερωτάται, εάν οι διατάξεις του άρθρου 18 παρ. 1 του ν. 4492/2017 περί μεταβατικών τοποθετήσεων προϊσταμένων στις νέες οργανωτικές δομές, καθώς και του άρθρου 87 του ν. 3528/2007 («Υπαλληλικός Κώδικας») περί αναπλήρωσης προϊσταμένων, εμπίπτουν στο πεδίο της έννοιας «άλλες διατάξεις» που αναφέρεται στην ιστοσελίδα της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ώστε η ερωτώσα Υπηρεσία να υποχρεούται να χορηγήσει στην αιτούσα Γ.Ι. τα ζητούμενα στοιχεία που αφορούν τη σειρά κατάταξής της για την ανάληψη και αναπλήρωση θέσης ευθύνης ή και σε

ανάλογες περιπτώσεις να χορηγεί προσθέτως τις σχετικές ατομικές διοικητικές πράξεις ή επιπλέον στοιχεία από τα προσωπικά μητρώα των υπαλλήλων, άνευ ετέρου, απλά ενημερώνοντας τους υπαλλήλους – υποκείμενα των δεδομένων, χωρίς αυτοί να έχουν δικαίωμα εναντίωσης ή να ζητείται προηγουμένως η συναίνεσή τους.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (ΣΤ΄ Τμήμα) γνωμοδότησε ως ακολούθως:

Ιστορικό

1. Με την από 19-04-2023 αίτησή της προς τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού του e-ΕΦΚΑ, η οποία έλαβε αριθμό πρωτοκόλλου 267629 και καταχωρήθηκε στις 30-05-2023, η Γ.Ι. ζήτησε να της γνωστοποιηθεί α) η σειρά κατάταξής της κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης, για την ανάληψη και αναπλήρωση θέσης ευθύνης στην Τοπική Διεύθυνση e-ΕΦΚΑ Πιερίας επί του συνόλου των υπηρετούντων υπαλλήλων αυτής της Διεύθυνσης, αλλά και στο Τμήμα που είναι ενταγμένη η υπάλληλος (Α΄ Τμήμα Συντάξεων), β) η σειρά κατάταξής της κατά τη δημιουργία της Τοπικής Διεύθυνσης e-ΕΦΚΑ Πιερίας (Μάιος 2021) για την ανάληψη και αναπλήρωση θέσης ευθύνης στην ίδια Διεύθυνση, επί του συνόλου των υπηρετούντων υπαλλήλων της από όλα τα Ταμεία που συγχωνεύτηκαν στον e-ΕΦΚΑ (ΙΚΑ, ΟΑΕΕ, ΤΣΜΕΔΕ, ΟΓΑ), αλλά και στο Τμήμα που αρχικά εντάχθηκε (Τμήμα Διοικητικού και Πληροφόρησης Πολιτών) και β) τα ονόματα των υπαλλήλων που προηγούνται και έπονται από την ίδια, καθώς και η ημερομηνία κτήσης του Α΄ Βαθμού τους.

2. Μετά την υποβολή της αίτησής της, η υπάλληλος διευκρίνισε, ύστερα από επικοινωνία με την Υπηρεσία, ότι ζητεί να της γνωστοποιηθούν τα ανωτέρω στοιχεία μόνο για τους υπαλλήλους που προηγούνται βαθμολογικά της ίδιας κατά τη στελέχωση της νεοσυσταθείσας οργανικής μονάδας.

3. Προκειμένου η Υπηρεσία να χορηγήσει τα ζητούμενα στοιχεία, απηύθυνε ερώτημα στον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων (DPO), ο οποίος σε απαντητικό ηλεκτρονικό μήνυμα ανέφερε ότι: *«Συναινούμε στη χορήγηση των ως άνω στοιχείων και μόνον, εφόσον έχει έννομο συμφέρον ενημερώνοντας απαραίτητως πρώτα τα υποκείμενα, εφόσον αυτό είναι τεχνικά εφικτό, τηρώντας*

πάντα την αρχή της ελαχιστοποίησης. Σε περίπτωση αρνήσεώς των, οφείλετε να τα χορηγήσετε, εκτός εάν έχουν προβεί σε επαρκείς νομικές ενέργειες».

4. *Εν συνεχεία, στάλθηκαν προς τους υπαλλήλους / υποκείμενα των εν λόγω δεδομένων τα απαραίτητα έγγραφα ενημέρωσης περί χορήγησης στοιχείων. Από τους δέκα υπαλλήλους στους οποίους στάλθηκαν τα έγγραφα, οι τέσσερεις ενημέρωσαν την Υπηρεσία μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, ότι δε συναινούν στη χορήγηση των ζητούμενων στοιχείων.*

5. *Κατόπιν τούτου, η Υπηρεσία απευθύνθηκε με δεύτερο ερώτημα στον Υπεύθυνο Προστασίας Δεδομένων (DPO), προκειμένου να ενημερωθεί εάν δύναται ή υποχρεούται να χορηγήσει τα ζητούμενα στοιχεία, κατόπιν της αρνήσεως συναίνεσης υπαλλήλων / υποκειμένων των δεδομένων.*

6. *Σε απάντηση αυτού του ερωτήματος, το Αυτοτελές Γραφείο Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων e-ΕΦΚΑ παρέπεμψε την Υπηρεσία στην ιστοσελίδα της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ) (https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/thematikesenotites/dimosiostomeas/dimosiadioikhsh/prosvasi_se_stoixeia_sunupropsifiwn), στην οποία αναφέρονται επί λέξει τα εξής:*

«Πρόσβαση σε στοιχεία συνυποψηφίων

Όπως έχει κρίνει η Αρχή (ενδεικτικά βλ. 17/2002, 56/2003 και 40/2005 αποφάσεις), η ανακοίνωση των στοιχείων των επιλεγέντων συνυποψηφίων σε άλλον υποψήφιο είναι νόμιμη, και χωρίς τη συγκατάθεσή τους, υπό τις εξής σωρευτικά εξεταζόμενες προϋποθέσεις: 1. Τα δεδομένα ζητούνται με τη νόμιμη διαδικασία (έγγραφη αίτηση, τεκμηρίωση υπέρτερου έννομου συμφέροντος). Το έννομο συμφέρον του αιτούντος συνίσταται στο δικαίωμα του αιτούντος να ασκήσει τα εκ του νόμου δικαιώματά του προσβολής των σχετικών αποφάσεων και πινάκων (π.χ. υποβολή ένστασης, άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως κ.λ.π.).

(Σημειώνεται δε ότι ακόμα και στην περίπτωση που ο αιτών δεν αναφέρει τον λόγο για τον οποίο ζητεί πρόσβαση στα δεδομένα των επιλεγέντων συνυποψηφίων, αυτός μπορεί να θεωρηθεί δεδομένος, λαμβάνοντας υπόψη ότι η Αρχή, με την υπ' αριθμ. 17/2002 απόφασή της, απηύθυνε σύσταση σε όλους τους αρμόδιους φορείς του δημοσίου τομέα σε κάθε προκήρυξη δημόσιου διαγωνισμού – το ίδιο ισχύει και ως προς τη διαδικασία επιλογής προσωπικού με άλλες διατάξεις – να γίνεται μνεία της δυνατότητας πρόσβασης σε στοιχεία

που αφορούν λοιπούς συνυποψήφιους, προκειμένου να ασκήσουν τα εκ του νόμου δικαιώματά τους).....».

7. Όπως αναφέρεται στο υπό εξέταση ερώτημα, οι θέσεις ευθύνης της Τοπικής Διεύθυνσης Πιερίας του e-ΕΦΚΑ πληρώθηκαν σε εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 18 του ν. 4492/2017, περί μεταβατικών τοποθετήσεων προϊσταμένων στις νέες οργανωτικές δομές, καθώς και του άρθρου 87 του ν. 3528/2007 (Υπαλληλικός Κώδικας), περί αναπλήρωσης προϊσταμένων. Έτσι, σε κάθε περίπτωση, βάσει των ανωτέρω, το αποφασίζον όργανο της Διοίκησης δεν ήταν υποχρεωμένο να ακολουθήσει τη διαδικασία κατάρτισης πινάκων υποψηφίων υπαλλήλων για τη στελέχωση των εν λόγω θέσεων ευθύνης. Κατά την έκδοση της διοικητικής πράξης (απόφασης) τοποθέτησης ή ορισμού αναπληρωτή προϊσταμένου, κατά τις προαναφερθείσες διατάξεις, κατ' ενάσκηση ευρείας διακριτικής ευχέρειας, αφού διασφαλιστεί η τήρηση των προϋποθέσεων που τάσσονται κατά δέσμιο τρόπο από τις διατάξεις αυτές, το αποφασίζον όργανο, προκειμένου να ασκήσει την αποφασιστική του αρμοδιότητα, επίσης συνεκτιμά και λαμβάνει υπόψη τις υπηρεσιακές ανάγκες, καθώς και τα υπηρεσιακά δεδομένα, όπως αυτά συνδέονται με (ή απορρέουν και από) τα στοιχεία των προσωπικών μητρώων των υπαλλήλων χωρίς να υποχρεούται σε συγκριτική αξιολόγηση των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων των τοποθετούμενων / οριζόμενων, σε σχέση με αυτά των λοιπών υπαλλήλων, καταρτίζοντας αντίστοιχη σειρά κατάταξής τους, βάσει σχετικής μοριοδότησης.

8. Κατόπιν τούτων, η Υπηρεσία θέτει το ερώτημα εάν με τον όρο «άλλες διατάξεις» που αναφέρεται στην ιστοσελίδα της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ), νοούνται αυτές που προβλέπουν διαδικασία επιλογής προσωπικού, κατά την οποία γίνεται συγκριτική αξιολόγηση των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων των τοποθετούμενων / οριζόμενων σε σχέση με αυτά των λοιπών υπαλλήλων, διενεργείται μοριοδότηση και καταρτίζεται αντίστοιχη σειρά κατάταξής τους ή εάν, νοούνται και διατάξεις, με τις οποίες αποφασίζεται η τοποθέτηση υπαλλήλου σε θέση ευθύνης του εκάστοτε επιπέδου της οργανικής μονάδας, βάσει των διατάξεων του άρθρου 18 παρ. 1 του ν. 4492/2017, καθώς και ο ορισμός αναπληρωτή προϊσταμένου οργανικής μονάδας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 87 του ν. 3528/2007.

9. Η Υπηρεσία, λαμβάνοντας υπόψη τα προεκτεθέντα, υπέβαλε το αναφερόμενο στην «Περίληψη Ερωτήματος» της παρούσας, ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο

10. Στο άρθρο 8 παρ.1, 2 και 3 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2007/C 303/01 & 2016/C202/02), ορίζεται ότι: «1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. 2. Η επεξεργασία αυτών των δεδομένων πρέπει να γίνεται νομίμως, για καθορισμένους σκοπούς και με βάση τη συγκατάθεση του ενδιαφερομένου ή για άλλους θεμιτούς λόγους που προβλέπονται από τον νόμο. Κάθε πρόσωπο δικαιούται να έχει πρόσβαση στα συλλεγμένα δεδομένα που το αφορούν και να επιτυγχάνει τη διόρθωσή τους. 3. Ο σεβασμός των κανόνων αυτών υπόκειται στον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής».

11. Στο άρθρο 16 της Συνθήκης Λειτουργίας για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΛΕΕ) (πρώην άρθρο 286 της ΣΕΚ, όπως ισχύει μετά τη Συνθήκη της Λισαβόνας, η οποία κυρώθηκε με το ν. 3671/2008 – Α' 129), ορίζονται τα εξής: «1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. 2. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, θεσπίζουν τους κανόνες σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης, καθώς και από τα κράτη μέλη κατά την άσκηση δραστηριοτήτων που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Η τήρηση των κανόνων αυτών υπόκειται στον έλεγχο ανεξάρτητων αρχών....».

12. Στις διατάξεις των άρθρων 5Α, 9Α, 10 και 25 παρ.1 του Συντάγματος, όπως ισχύει μετά την αναθεώρησή του με την παράγραφο Β' του Ψηφίσματος της 25ης Νοεμβρίου 2019 της Θ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων (Α' 211), ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 5Α: «1. Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων. 2. Καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της

Πληροφορίας. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά, καθώς και της παραγωγής, ανταλλαγής και διάδοσής τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους, τηρουμένων πάντοτε των εγγυήσεων των άρθρων 9, 9Α και 19».

Άρθρο 9^Α: «Καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί, όπως νόμος ορίζει».

Άρθρο 10: «1...2...3. Η αρμόδια Υπηρεσία ή αρχή υποχρεούται να απαντά στα αιτήματα για παροχή πληροφοριών και χορήγηση εγγράφων, ιδίως πιστοποιητικών, δικαιολογητικών και βεβαιώσεων μέσα σε ορισμένη προθεσμία, όχι μεγαλύτερη των 60 ημερών, όπως νόμος ορίζει».

Άρθρο 25: «1. Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την εγγύηση του Κράτους. Όλα τα κρατικά όργανα υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ανεμπόδιστη και αποτελεσματική άσκησή τους. Τα δικαιώματα αυτά ισχύουν και στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών στις οποίες προσιδιάζουν. Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από τον νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας. 2...».

13. Στις διατάξεις των άρθρων 2, 4, 5, 6 παρ. 1 και 3 παρ. 1, 2 και 4, 7, 9, 14, 21 και 86 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (εφεξής: ΓΚΠΔ - Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων), ο οποίος τέθηκε σε εφαρμογή στις 25.05.2018, ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 2 – Ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής

«1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στην, εν όλω ή εν μέρει, αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία τέτοιων δεδομένων τα οποία

περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε σύστημα αρχειοθέτησης...2...3...4...».

Άρθρο 4 – Ορισμοί

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού νοούνται ως:

1) «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα»: κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο («υποκείμενο των δεδομένων»)...

2) «επεξεργασία»: κάθε πράξη ή σειρά πράξεων που πραγματοποιείται με ή χωρίς τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων, σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή σε σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διάρθρωση, η αποθήκευση, η προσαρμογή ή η μεταβολή, η ανάκτηση, η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση, η κοινολόγηση με διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλη μορφή διάθεσης, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, ο περιορισμός, η διαγραφή ή η καταστροφή.

3)...., 4)...., 5)...., 6)...

7) «υπεύθυνος επεξεργασίας»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα...

8) «εκτελών την επεξεργασία»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό του υπευθύνου της επεξεργασίας

9) «αποδέκτης»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας, στα οποία κοινολογούνται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, είτε πρόκειται για τρίτον είτε όχι...

10)...26)....»

Άρθρο 5 - Αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα: «1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα: α) υποβάλλονται σε σύννομη και θεμιτή επεξεργασία με διαφανή τρόπο σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων («νομιμότητα, αντικειμενικότητα, διαφάνεια»), β) συλλέγονται για καθορισμένους, ρητούς και νόμιμους σκοπούς και δεν υποβάλλονται σε περαιτέρω επεξεργασία κατά τρόπο ασύμβατο προς τους σκοπούς αυτούς ..., γ) είναι κατάλληλα, συναφή και περιορίζονται στο αναγκαίο για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία («ελαχιστοποίηση των

δεδομένων»)... 2. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει την ευθύνη και είναι σε θέση να αποδείξει τη συμμόρφωση με την παράγραφο 1 («λογοδοσία»).

Άρθρο 6 - Νομιμότητα της επεξεργασίας :«1. Η επεξεργασία είναι σύννομη μόνο εάν και εφόσον ισχύει τουλάχιστον μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) το υποκείμενο των δεδομένων έχει συναινέσει στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του για έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους σκοπούς, β) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκτέλεση σύμβασης της οποίας το υποκείμενο των δεδομένων είναι συμβαλλόμενο μέρος ή για να ληφθούν μέτρα κατ' αίτηση του υποκειμένου των δεδομένων πριν από τη σύναψη σύμβασης, γ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας, δ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου των δεδομένων ή άλλου φυσικού προσώπου, ε) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας, στ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τους σκοπούς των εννόμων συμφερόντων που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τρίτος, εκτός εάν έναντι των συμφερόντων αυτών υπερισχύει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων που επιβάλλουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως εάν το υποκείμενο είναι παιδί. Το στοιχείο στ' του πρώτου εδαφίου δεν εφαρμόζεται στην επεξεργασία που διενεργείται από δημόσιες αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους. 2. Τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν ή να θεσπίζουν πιο ειδικές διατάξεις για την προσαρμογή της εφαρμογής των κανόνων του παρόντος κανονισμού όσον αφορά την επεξεργασία για τη συμμόρφωση με την παράγραφο 1 στοιχεία γ) και ε), καθορίζοντας ακριβέστερα ειδικές απαιτήσεις για την επεξεργασία και άλλα μέτρα προς εξασφάλιση σύννομης και θεμιτής επεξεργασίας, μεταξύ άλλων για άλλες ειδικές περιπτώσεις επεξεργασίας όπως προβλέπονται στο κεφάλαιο ΙΧ. 3. Η βάση για την επεξεργασία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχεία γ) και ε) ορίζεται σύμφωνα με: α) το δίκαιο της Ένωσης ή β) το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο υπόκειται ο υπεύθυνος επεξεργασίας. Ο σκοπός της επεξεργασίας καθορίζεται στην εν λόγω νομική βάση ή, όσον αφορά την επεξεργασία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο ε), είναι η αναγκαιότητα της επεξεργασίας για την εκπλήρωση

καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας. Η εν λόγω νομική βάση μπορεί να περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις για την προσαρμογή της εφαρμογής των κανόνων του παρόντος κανονισμού, μεταξύ άλλων: τις γενικές προϋποθέσεις που διέπουν τη σύννομη επεξεργασία από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, τα είδη των δεδομένων που υποβάλλονται σε επεξεργασία, τα οικεία υποκείμενα των δεδομένων, τις οντότητες στις οποίες μπορούν να κοινοποιούνται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και τους σκοπούς αυτής της κοινοποίησης, τον περιορισμό του σκοπού, τις περιόδους αποθήκευσης και τις πράξεις επεξεργασίας και τις διαδικασίες επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων για τη διασφάλιση σύννομης και θεμιτής επεξεργασίας, όπως εκείνα για άλλες ειδικές περιπτώσεις επεξεργασίας όπως προβλέπονται στο κεφάλαιο ΙΧ. Το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο του κράτους μέλους ανταποκρίνεται σε σκοπό δημόσιου συμφέροντος και είναι ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο νόμιμο σκοπό. 4...».

Άρθρο 7 – Προϋποθέσεις για συγκατάθεση: «1. Όταν η επεξεργασία βασίζεται σε συγκατάθεση, ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι σε θέση να αποδείξει ότι το υποκείμενο των δεδομένων συγκατατέθηκε για την επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα. 2. Εάν η συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων παρέχεται στο πλαίσιο γραπτής δήλωσης η οποία αφορά και άλλα θέματα, το αίτημα για συγκατάθεση υποβάλλεται κατά τρόπο ώστε να είναι σαφώς διακριτό από τα άλλα θέματα, σε κατανοητή και εύκολα προσβάσιμη μορφή, χρησιμοποιώντας σαφή και απλή διατύπωση. Κάθε τμήμα της δήλωσης αυτής το οποίο συνιστά παράβαση του παρόντος κανονισμού δεν είναι δεσμευτικό. 3. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να ανακαλέσει τη συγκατάθεσή του ανά πάσα στιγμή. Η ανάκληση της συγκατάθεσης δεν θίγει τη νομιμότητα της επεξεργασίας που βασίστηκε στη συγκατάθεση προ της ανάκλησής της. Πριν την παροχή της συγκατάθεσης, το υποκείμενο των δεδομένων ενημερώνεται σχετικά. Η ανάκληση της συγκατάθεσης είναι εξίσου εύκολη με την παροχή της. 4. Κατά την εκτίμηση κατά πόσο η συγκατάθεση δίνεται ελεύθερα, λαμβάνεται ιδιαιτέρως υπόψη κατά πόσο, μεταξύ άλλων, για την εκτέλεση σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της παροχής μιας υπηρεσίας, τίθεται ως προϋπόθεση η συγκατάθεση στην επεξεργασία δεδομένων

προσωπικού χαρακτήρα που δεν είναι αναγκαία για την εκτέλεση της εν λόγω σύμβασης».

Άρθρο 9 - Επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα: «1. Απαγορεύεται η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αποκαλύπτουν τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις ή τη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση καθώς και η επεξεργασία γενετικών δεδομένων, βιομετρικών δεδομένων με σκοπό την αδιαμφισβήτητη ταυτοποίηση προσώπου, δεδομένων που αφορούν την υγεία ή δεδομένων που αφορούν τη σεξουαλική ζωή φυσικού προσώπου ή τον γενετήσιο προσανατολισμό. 2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) το υποκείμενο των δεδομένων έχει παράσχει ρητή συγκατάθεση για την επεξεργασία αυτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για έναν ή περισσότερους συγκεκριμένους σκοπούς, εκτός εάν το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους προβλέπει ότι η απαγόρευση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 δεν μπορεί να αρθεί από το υποκείμενο των δεδομένων, β) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκτέλεση των υποχρεώσεων και την άσκηση συγκεκριμένων δικαιωμάτων του υπεύθυνου επεξεργασίας ή του υποκειμένου των δεδομένων στον τομέα του εργατικού δικαίου και του δικαίου κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικής προστασίας εφόσον επιτρέπεται από το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους ή από συλλογική συμφωνία σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο παρέχοντας κατάλληλες εγγυήσεις για τα θεμελιώδη δικαιώματα και τα συμφέροντα του υποκειμένου των δεδομένων, γ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την προστασία των ζωτικών συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων ή άλλου φυσικού προσώπου, εάν το υποκείμενο των δεδομένων είναι σωματικά ή νομικά ανίκανο να συγκατατεθεί, δ) η επεξεργασία διενεργείται, με κατάλληλες εγγυήσεις, στο πλαίσιο των νόμιμων δραστηριοτήτων ιδρύματος, οργάνωσης ή άλλου μη κερδοσκοπικού φορέα με πολιτικό, φιλοσοφικό, θρησκευτικό ή συνδικαλιστικό στόχο..., ε) η επεξεργασία αφορά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία έχουν προδήλως δημοσιοποιηθεί από το υποκείμενο των δεδομένων, στ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων ή όταν τα δικαστήρια ενεργούν υπό τη δικαιοδοτική τους αρμοδιότητα, ζ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για λόγους ουσιαστικού δημοσίου συμφέροντος, βάσει του δικαίου της Ένωσης ή κράτους

μέλους, το οποίο είναι ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο στόχο...η) ...θ)....ή ι)
 ... 3...4. Τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν ή να θεσπίζουν περαιτέρω
 όρους, μεταξύ άλλων και περιορισμούς, όσον αφορά την
 επεξεργασία...δεδομένων που αφορούν την υγεία».

Άρθρο 14 - Πληροφορίες που παρέχονται εάν τα δεδομένα προσωπικού
 χαρακτήρα δεν έχουν συλλεγεί από το υποκείμενο των δεδομένων

«1. Όταν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν έχουν συλλεγεί από το
 υποκείμενο των δεδομένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει στο
 υποκείμενο των δεδομένων τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) την ταυτότητα και τα στοιχεία επικοινωνίας του υπευθύνου επεξεργασίας και,
 κατά περίπτωση, του εκπροσώπου του υπευθύνου επεξεργασίας,

β) τα στοιχεία επικοινωνίας του υπευθύνου προστασίας δεδομένων, κατά
 περίπτωση,

γ) τους σκοπούς της επεξεργασίας για τους οποίους προορίζονται τα δεδομένα
 προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και τη νομική βάση για την επεξεργασία,

δ) τις σχετικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,

ε) τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων προσωπικού
 χαρακτήρα, ενδεχομένως,

στ) κατά περίπτωση, ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας προτίθεται να διαβιβάσει
 δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε αποδέκτη σε τρίτη χώρα ή διεθνή
 οργανισμό και την ύπαρξη ή την απουσία απόφασης επάρκειας της Επιτροπής
 ή, όταν πρόκειται για τις διαβιβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 46 ή 47 ή στο
 άρθρο 49 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο, αναφορά στις ενδεδειγμένες ή
 κατάλληλες εγγυήσεις και τα μέσα για να αποκτηθεί αντίγραφο τους ή στο πού
 διατέθηκαν.

2. Εκτός από τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ο
 υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων τις εξής
 πληροφορίες που είναι αναγκαίες για τη διασφάλιση θεμιτής και διαφανούς
 επεξεργασίας όσον αφορά το υποκείμενο των δεδομένων:

α) το χρονικό διάστημα για το οποίο θα αποθηκευτούν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή, όταν αυτό είναι αδύνατο, τα κριτήρια που καθορίζουν το εν λόγω χρονικό διάστημα,

β) εάν η επεξεργασία βασίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο στ), τα έννομα συμφέροντα που επιδιώκονται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας ή από τρίτο,

γ) την ύπαρξη δικαιώματος υποβολής αιτήματος στον υπεύθυνο επεξεργασίας για πρόσβαση και διόρθωση ή διαγραφή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή περιορισμό της επεξεργασίας που αφορά το υποκείμενο των δεδομένων και δικαιώματος αντίταξης στην επεξεργασία, καθώς και δικαιώματος στη φορητότητα των δεδομένων,

δ) όταν η επεξεργασία βασίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο α) ή στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο α), την ύπαρξη του δικαιώματος να ανακαλέσει τη συγκατάθεσή του οποτεδήποτε, χωρίς να θιγεί η νομιμότητα της επεξεργασίας που βασίστηκε στη συγκατάθεση πριν από την ανάκλησή της,

ε) το δικαίωμα υποβολής καταγγελίας σε εποπτική αρχή,

στ) την πηγή από την οποία προέρχονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και, ανάλογα με την περίπτωση, εάν τα δεδομένα προήλθαν από πηγές στις οποίες έχει πρόσβαση το κοινό,

ζ) την ύπαρξη αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης προφίλ, που προβλέπεται στο άρθρο 22 παράγραφοι 1 και 4 και, τουλάχιστον στις περιπτώσεις αυτές, σημαντικές πληροφορίες σχετικά με τη λογική που ακολουθείται, καθώς και τη σημασία και τις προβλεπόμενες συνέπειες της εν λόγω επεξεργασίας για το υποκείμενο των δεδομένων.

3. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει τις πληροφορίες που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2:

α) εντός εύλογης προθεσμίας από τη συλλογή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, αλλά το αργότερο εντός ενός μηνός, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές συνθήκες υπό τις οποίες τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται σε επεξεργασία,

β) εάν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρόκειται να χρησιμοποιηθούν για επικοινωνία με το υποκείμενο των δεδομένων, το αργότερο κατά την πρώτη επικοινωνία με το εν λόγω υποκείμενο των δεδομένων, ή

γ) εάν προβλέπεται γνωστοποίηση σε άλλον αποδέκτη, το αργότερο όταν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα γνωστοποιούνται για πρώτη φορά.

4. Όταν ο υπεύθυνος επεξεργασίας προτίθεται να επεξεργαστεί περαιτέρω τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για σκοπό άλλο από εκείνον για τον οποίο τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα συλλέχθηκαν, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων, πριν από την εν λόγω περαιτέρω επεξεργασία, πληροφορίες για τον σκοπό αυτόν και άλλες τυχόν αναγκαίες πληροφορίες, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2.

5. Οι παράγραφοι 1 έως 4 δεν εφαρμόζονται εάν και εφόσον:

α) το υποκείμενο των δεδομένων διαθέτει ήδη τις πληροφορίες,

β) η παροχή τέτοιων πληροφοριών αποδεικνύεται αδύνατη ή θα συνεπαγόταν δυσανάλογη προσπάθεια, ιδίως όσον αφορά επεξεργασία για σκοπούς αρχειοθέτησης προς το δημόσιο συμφέρον, για σκοπούς επιστημονικής ή ιστορικής έρευνας ή στατιστικούς σκοπούς, υπό τους όρους και τις εγγυήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 89 παράγραφος 1 ή εφόσον η υποχρέωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου είναι πιθανόν να καταστήσει αδύνατη ή να βλάψει σε μεγάλο βαθμό την επίτευξη των σκοπών της εν λόγω επεξεργασίας. Στις περιπτώσεις αυτές, ο υπεύθυνος επεξεργασίας λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων και ελευθεριών και των έννομων συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων, μεταξύ άλλων καθιστώντας τις πληροφορίες διαθέσιμες στο κοινό,

γ) η απόκτηση ή η κοινολόγηση προβλέπεται ρητώς από το δίκαιο της Ένωσης ή του κράτους μέλους στο οποίο υπόκειται ο υπεύθυνος επεξεργασίας και το οποίο παρέχει τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των έννομων συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων ή

δ) εάν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να παραμείνουν εμπιστευτικά δυνάμει υποχρέωσης επαγγελματικού απορρήτου που ρυθμίζεται από το δίκαιο της Ένωσης ή κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένης της εκ του νόμου υποχρέωσης τήρησης απορρήτου».

Άρθρο 21 – Δικαίωμα εναντίωσης

«1. Το υποκείμενο των δεδομένων δικαιούται να αντιτάσσεται, ανά πάσα στιγμή και για λόγους που σχετίζονται με την ιδιαίτερη κατάστασή του, στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, η οποία βασίζεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο ε' ή στ', περιλαμβανομένης της κατάστασης προφίλ βάσει των εν λόγω διατάξεων. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν υποβάλλει πλέον τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε επεξεργασία, εκτός εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας καταδείξει επιτακτικούς και νόμιμους λόγους για την επεξεργασία οι οποίοι υπερισχύουν των συμφερόντων, των δικαιωμάτων και των ελευθεριών του υποκειμένου των δεδομένων ή για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων».

Άρθρο 86 – Επεξεργασία και πρόσβαση του κοινού σε επίσημα έγγραφα

«Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε επίσημα έγγραφα που κατέχει δημόσια αρχή ή δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον μπορούν να κοινοποιούνται από την εν λόγω αρχή ή φορέα σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ή του κράτους μέλους στο οποίο υπόκειται η δημόσια αρχή ή ο φορέας, προκειμένου να συμβιβάζεται η πρόσβαση του κοινού σε επίσημα έγγραφα με το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει του παρόντος κανονισμού».

14. Στις εν προκειμένω κρίσιμες διατάξεις των **άρθρων 2, 3, 4, 5, 9, 22, 26, 32, 35 και 42 του ν. 4624/2019** «Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016... και άλλες διατάξεις» (Α' 137), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 2 – Ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής

«Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται στην, εν όλω ή εν μέρει, αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία τέτοιων δεδομένων, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε σύστημα αρχειοθέτησης από:

α) δημόσιους φορείς ή β) ιδιωτικούς φορείς...».

Άρθρο 3 – Εδαφικό πεδίο εφαρμογής

«Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται στους δημόσιους φορείς. Στους ιδιωτικούς φορείς εφαρμόζονται, εφόσον...»

Άρθρο 4 – Ορίσμοι

«Για τους σκοπούς του παρόντος νοούνται: α) «δημόσιος φορέας»: οι δημόσιες αρχές, οι ανεξάρτητες και ρυθμιστικές διοικητικές αρχές, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου...β) «ιδιωτικός φορέας»:...γ) «αρμόδια εποπτική αρχή»: η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (εφεξής: Αρχή)».

Άρθρο 5 - Νομική βάση επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από δημόσιους φορείς

«Οι δημόσιοι φορείς επιτρέπεται να επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όταν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας».

Άρθρο 9 – Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

«Η εποπτεία της εφαρμογής των διατάξεων του ΓΚΠΔ, του παρόντος και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην Ελληνική Επικράτεια ασκείται από την Αρχή που έχει συσταθεί με το ν. 2472/1997 (Α΄50). Η Αρχή αποτελεί ανεξάρτητη δημόσια αρχή κατά το άρθρο 9^Α του Συντάγματος και εδρεύει στην Αθήνα».

Άρθρο 22 - Επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

«1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 9 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ η επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με την έννοια του άρθρου 9 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς επιτρέπεται, εφόσον είναι απαραίτητη: α) για την άσκηση δικαιωμάτων που απορρέουν από το δικαίωμα κοινωνικής ασφάλισης και κοινωνικής προστασίας για την εκπλήρωση των συναφών υποχρεώσεων, β) για λόγους προληπτικής ιατρικής, για την εκτίμηση της ικανότητας προς εργασία του εργαζομένου, για ιατρική διάγνωση, για την παροχή υγείας ή κοινωνικής περίθαλψης ή για τη διαχείριση των συστημάτων και υπηρεσιών υγείας ή κοινωνικής περίθαλψης ή δυνάμει σύμβασης με επαγγελματία του τομέα υγείας ή άλλου προσώπου που δεσμεύεται από το επαγγελματικό απόρρητο ή είναι υπό την εποπτεία του ή γ) για λόγους δημοσίου συμφέροντος στον τομέα της δημόσιας υγείας, όπως σοβαρών διασυννοριακών απειλών κατά της υγείας ή για την εξασφάλιση υψηλών προδιαγραφών ποιότητας και ασφάλειας της υγειονομικής περίθαλψης και των φαρμάκων ή των ιατροτεχνολογικών προϊόντων, επιπλέον των μέτρων που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3, πρέπει να τηρούνται

ιδίως οι διατάξεις που εξασφαλίζουν το επαγγελματικό απόρρητο που προβλέπει νόμος ή κώδικας δεοντολογίας. 2. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 9 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ η επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με την έννοια του άρθρου 9 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ από δημόσιους φορείς επιτρέπεται, εφόσον είναι: α) απολύτως απαραίτητη για λόγους ουσιώδους δημοσίου συμφέροντος, β) απαραίτητη για την αποτροπή σημαντικής απειλής για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια ασφάλεια ή γ) είναι απαραίτητη για τη λήψη ανθρωπιστικών μέτρων και στις περιπτώσεις αυτές το συμφέρον για την επεξεργασία είναι υπέρτερο του συμφέροντος του υποκειμένου των δεδομένων. 3...»

Άρθρο 26 – Διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από δημόσιους φορείς

«1...2. Οι δημόσιοι φορείς επιτρέπεται να διαβιβάζουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε ιδιωτικούς φορείς εφόσον: α) η διαβίβαση είναι απαραίτητη για την εκτέλεση των καθηκόντων του φορέα που διαβιβάζει και πληρούνται περαιτέρω και οι προϋποθέσεις του άρθρου 24, β) ο τρίτος στον οποίο διαβιβάζονται έχει έννομο συμφέρον να είναι σε γνώση της διαβίβασης και το υποκείμενο των δεδομένων δεν έχει έννομο συμφέρον να μην διαβιβασθούν τα δεδομένα που το αφορούν, ή γ) η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων και ο τρίτος δεσμεύθηκε έναντι του δημόσιου φορέα που του διαβίβασε τα δεδομένα ότι θα τα επεξεργαστεί μόνο για τον σκοπό για τον οποίο διαβιβάσθηκαν. Η επεξεργασία για άλλους σκοπούς επιτρέπεται, εάν επιτρέπεται η διαβίβαση σύμφωνα με την παράγραφο 1 και ο φορέας διαβίβασης έχει παράσχει τη συγκατάθεσή του για τη διαβίβαση. 3...».

Άρθρο 32 - Πληροφορίες που παρέχονται εάν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν έχουν συλλεγεί από το υποκείμενο των δεδομένων

«1. Η υποχρέωση ενημέρωσης του υποκειμένου των δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφοι 1, 2 και 4 του ΓΚΠΔ δεν υφίσταται, όταν η παροχή των πληροφοριών:

α) στην περίπτωση δημόσιων φορέων:

αα) θα έθετε σε κίνδυνο την ορθή εκτέλεση των καθηκόντων του υπεύθυνου επεξεργασίας, με την έννοια του άρθρου 23 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ε) του ΓΚΠΔ, ή

ββ) θα έθετε σε κίνδυνο την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια ασφάλεια· και συνεπώς, το συμφέρον του υποκειμένου των δεδομένων για τη χορήγηση των πληροφοριών υποχωρεί,

β) στην περίπτωση ιδιωτικών φορέων:

αα) θα έβλαπτε τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων ή η επεξεργασία περιλαμβάνει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα από συμβάσεις που έχουν καταρτιστεί κατά το ιδιωτικό δίκαιο και αποσκοπεί στην πρόληψη ζημιών από την τέλεση ποινικών αδικημάτων, εκτός εάν το υποκείμενο των δεδομένων έχει υπέρτερο έννομο συμφέρον για την παροχή πληροφοριών· ή ββ) ο αρμόδιος δημόσιος φορέας έχει προσδιορίσει στον υπεύθυνο επεξεργασίας, ότι η δημοσιοποίηση των δεδομένων θα έθετε σε κίνδυνο την εθνική άμυνα, την εθνική ασφάλεια και τη δημόσια ασφάλεια, στην περίπτωση της επεξεργασίας δεδομένων για σκοπούς επιβολής του νόμου, δεν απαιτείται προσδιορισμός σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο.

2. Εφόσον δεν παρέχονται πληροφορίες στο υποκείμενο των δεδομένων σύμφωνα με την παράγραφο 1, ο υπεύθυνος επεξεργασίας λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την προστασία των έννομων συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων, συμπεριλαμβανομένης της παροχής στο κοινό των πληροφοριών που αναφέρονται στο άρθρο 14 παράγραφοι 1 και 2 του ΓΚΠΔ σε ακριβή, διαφανή, κατανοητή και ευχερώς προσβάσιμη μορφή, σε σαφή και απλή γλώσσα. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας δηλώνει γραπτώς τους λόγους για τους οποίους απέφυγε να παράσχει πληροφορίες.

3. Η υποχρέωση ενημέρωσης του υποκειμένου των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφοι 1 έως 4 του ΓΚΠΔ, εκτός από τις αναφερόμενες στο άρθρο 14 παράγραφος 5 του ΓΚΠΔ εξαιρέσεις, δεν ισχύει στον βαθμό που μέσω της εκπλήρωσής της θα αποκαλύπτονταν πληροφορίες, οι οποίες λόγω της φύσης τους, ιδίως λόγω των υπέρτερων έννομων συμφερόντων τρίτου, πρέπει να παραμείνουν απόρρητες».

Άρθρο 35 – Δικαίωμα εναντίωσης

«Το δικαίωμα εναντίωσης σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 1 του ΓΚΠΔ δεν εφαρμόζεται έναντι δημόσιου φορέα, εάν υπάρχει επιτακτικό δημόσιο συμφέρον για την επεξεργασία, το οποίο υπερτερεί των συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων ή διάταξη νόμου υποχρεώνει τη διενέργεια της επεξεργασίας».

Άρθρο 42 – Πρόσβαση του κοινού σε έγγραφα

«1. Η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας που αφορούν στη χορήγηση εγγράφων από φορείς του δημόσιου τομέα που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 του ανωτέρω Κώδικα, καθώς και των λοιπών διατάξεων που αφορούν στη χορήγηση εγγράφων από τον εκάστοτε φορέα ή αρχή ή υπηρεσία παραμένει ανεπηρέαστη, όταν περιεχόμενο των εγγράφων αυτών αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. 2. ...».

15. Το π.δ. **28/2015** «Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία» (Α' 34), με το οποίο κωδικοποιήθηκαν με το άρθρο πρώτο, σε ενιαίο κείμενο, μεταξύ άλλων και οι διατάξεις του άρθρου 5 του ν. **2690/1999** «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 45), με το άρθρο 1, ορίζει τα εξής:

Άρθρο 1 – Πρόσβαση σε έγγραφα (άρθρο 5 του ν. 2690/1999, όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 8 παρ. 2 του ν. 2880/2001 και 11 παρ. 2 του ν. 3230/2004)

«1. Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις.

2. Όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον δικαιούται, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και είναι σχετικά με υπόθεσή του η οποία εκκρεμεί σε αυτές ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτές.

3. Το κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαίωμα δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, ή αν παραβλάπτεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις. Η αρμόδια διοικητική αρχή μπορεί να αρνηθεί την ικανοποίηση του δικαιώματος τούτου αν το έγγραφο αναφέρεται στις συζητήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ή αν η ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού είναι δυνατόν να δυσχεράνει ουσιωδώς την έρευνα δικαστικών, διοικητικών, αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών σχετικώς με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης.

4. Το δικαίωμα των παραγράφων 1 και 2 ασκείται : α) με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας ή β) με χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή τούτου μπορεί να βλάψει το πρωτότυπο. Η σχετική δαπάνη αναπαραγωγής βαρύνει τον αιτούντα, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Αν πρόκειται για πληροφορίες ιατρικού χαρακτήρα, αυτές γνωστοποιούνται στον αιτούντα με τη βοήθεια γιατρού, ο οποίος ορίζεται για τον σκοπό αυτόν.

5. Η άσκηση του κατά τις παραγράφους 1 και 2 δικαιώματος γίνεται με την επιφύλαξη της ύπαρξης τυχόν δικαιωμάτων πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

6. Η χρονική προθεσμία για τη χορήγηση εγγράφων κατά τις παραγράφους 1 και 2 ή την αιτιολογημένη απόρριψη της σχετικής αίτησης του πολίτη είναι είκοσι ημέρες».

16. Στο **ν. 3528/2007** («Κώδικας Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων ΝΠΔΔ» – Α' 26), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 87 (Αναπλήρωση προϊσταμένων), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο πρώτο του **ν. 3839/2010** (Α' 51):

«1. Τον προϊστάμενο, που απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει στα καθήκοντα του ο ανώτερος κατά βαθμό προϊστάμενος των υποκείμενων οργανικών μονάδων, εφόσον ανήκει σε κλάδο του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται ότι μπορούν να προϊστανται σύμφωνα με τις οικείες οργανικές διατάξεις και επί ομοιοβάθμων ο προϊστάμενος που έχει ασκήσει περισσότερο χρόνο καθήκοντα προϊσταμένου.

Το αρμόδιο για την τοποθέτηση προϊσταμένων όργανο μπορεί, τηρουμένου του προβαδίσματος των βαθμών, να ορίσει ως αναπληρωτή προϊσταμένου οργανικής μονάδας, που απουσιάζει ή κωλύεται, έναν από τους προϊσταμένους των υποκείμενων οργανικών μονάδων.

2. Αν δεν υπάρχουν υποκείμενες οργανικές μονάδες, τον προϊστάμενο αναπληρώνει στα καθήκοντα του ο ανώτερος κατά βαθμό υπάλληλος που υπηρετεί στην ίδια οργανική μονάδα, εφόσον ανήκει σε κλάδο του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται ότι μπορούν να προϊστανται σύμφωνα με τις οικείες οργανικές διατάξεις. Αν υπηρετούν περισσότεροι υπάλληλοι με τον ίδιο βαθμό, αναπληρώνει αυτός που έχει περισσότερο χρόνο στο βαθμό ή αυτός που ορίζεται από τον προϊστάμενο της αμέσως υπερκείμενης μονάδας ή αρχής.

3. Το αρμόδιο για την τοποθέτηση όργανο μπορεί με απόφασή του να ορίσει ως αναπληρωτή προϊσταμένου οργανικής μονάδας τον προϊστάμενο άλλης οργανικής μονάδας του ίδιου επιπέδου.

4. Αν κενωθεί ή συσταθεί θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας, έως την επιλογή και τοποθέτηση νέου προϊσταμένου, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2. Ο αναπληρωτής προϊσταμένου οργανικής μονάδας κατά την παράγραφο αυτή δικαιούται το προβλεπόμενο για τη θέση επίδομα από την έναρξη της αναπλήρωσης».

17. Στο **ν. 4492/2017** («Διακίνηση και εμπορία νωπών και ευαλλοίωτων αγροτικών προϊόντων και άλλες διατάξεις» - Α' 156), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 18 (Μεταβατικές τοποθετήσεις προϊσταμένων στις νέες οργανωτικές δομές):

«1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, από την έναρξη ισχύος των νέων οργανικών διατάξεων που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 54 του ν. 4178/2013 (Α'174) ή άλλων ειδικών διατάξεων, και σε κάθε περίπτωση, μεταβατικά, μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών πλήρωσης των θέσεων ευθύνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4369/2016 (Α'33) ή τις διατάξεις ειδικών συστημάτων επιλογής προϊσταμένων που βρίσκονται σε ισχύ, προϊστάμενοι στις οργανικές μονάδες τοποθετούνται, με απόφαση του αρμόδιου για τοποθέτηση προϊσταμένων οργάνου, κατά περίπτωση, ως εξής:

α) Επανατοποθετούνται προϊστάμενοι στις οργανικές μονάδες που προβλέπονται από τις οικείες οργανικές διατάξεις, υπάλληλοι, οι οποίοι ασκούν καθήκοντα προϊσταμένου του ίδιου επιπέδου κατά το χρόνο έναρξης ισχύος των οικείων Οργανισμών ύστερα από επιλογή ή/και τοποθέτηση, υπό την προϋπόθεση ότι εξακολουθούν να υπηρετούν στον οικείο φορέα και ανήκουν στον κλάδο, του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται από τις οικείες οργανικές διατάξεις να προϊστανται στη συγκεκριμένη θέση.

β) Αν οι υπάλληλοι της περίπτωσης α' ανά επίπεδο θέσης ευθύνης είναι περισσότεροι από τις οργανικές μονάδες του οικείου επιπέδου, όπως προκύπτουν ύστερα από την ισχύ των νέων οργανικών διατάξεων, τοποθετούνται προϊστάμενοι ανά επίπεδο θέσης ευθύνης εκείνοι που διαθέτουν τον περισσότερο χρόνο άσκησης καθηκόντων στο επίπεδο αυτό. Στην περίπτωση αυτή, υπάλληλοι που, ενώ πληρούν τις προϋποθέσεις της περίπτωσης α', δεν τοποθετούνται ως προϊστάμενοι του οικείου επιπέδου,

τοποθετούνται υποχρεωτικά και κατά προτεραιότητα ως προϊστάμενοι σε οργανική μονάδα του αμέσως κατώτερου επιπέδου, εφόσον ανήκουν στον κλάδο, του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται από τις οικείες οργανικές διατάξεις να προϊσταται στη συγκεκριμένη θέση.

Αν δεν υπάρχουν κενές θέσεις προϊσταμένων στο αμέσως κατώτερο επίπεδο, η υποχρεωτική κατά τα ανωτέρω τοποθέτηση των υπαλλήλων του προηγούμενου εδαφίου συνεπάγεται τη μη τοποθέτηση, από τους ήδη υπηρετούντες σε θέση ευθύνης του επιπέδου αυτού, εκείνων που διαθέτουν το λιγότερο χρόνο άσκησης καθηκόντων στο επίπεδο αυτό.

γ) Αν δεν υπάρχουν ή δεν επαρκούν οι υπάλληλοι για τη στελέχωση των θέσεων ευθύνης του εκάστοτε επιπέδου, σύμφωνα με τους όρους των περιπτώσεων α' και β', προϊστάμενοι τοποθετούνται υπό τους όρους των νέων οργανικών διατάξεων, υπάλληλοι του οικείου φορέα που πληρούν τις προϋποθέσεις και τα προσόντα επιλογής που τίθενται ανά επίπεδο ευθύνης από το κατά περίπτωση εφαρμοστέο σύστημα επιλογής προϊσταμένων. Για την τοποθέτηση των υπαλλήλων, σύμφωνα με την περίπτωση αυτή, συνεκτιμώνται τα ουσιαστικά προσόντα, η ποιότητα της υπηρεσιακής δραστηριότητάς τους, η γνώση του αντικείμενου του φορέα και οι εν γένει διοικητικές τους ικανότητες. Υπό τους ίδιους αυτούς όρους, για την πλήρωση των κενών θέσεων ευθύνης της παρούσας περίπτωσης, επιτρέπεται η τοποθέτηση σε θέση ευθύνης ανώτερου επιπέδου υπαλλήλων που δύνανται να τοποθετηθούν ως προϊστάμενοι οργανικών μονάδων σύμφωνα με την περίπτωση α'.

2. Η τοποθέτηση των προϊσταμένων της παραγράφου 1 λήγει αυτοδικαίως με την επιλογή και τοποθέτηση προϊσταμένων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4369/2016 (Α'33) ή τις διατάξεις ειδικών συστημάτων επιλογής προϊσταμένων που βρίσκονται σε ισχύ. Αν κενωθούν οι θέσεις που πληρώθηκαν σύμφωνα με την παράγραφο 1, εφαρμόζονται οι εκάστοτε διατάξεις περί αναπλήρωσης.

3. Υπάλληλοι που έχουν τοποθετηθεί, ύστερα από επιλογή, σε θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας που προκηρύχθηκε εντός της τελευταίας τριετίας, εφόσον η θητεία τους δεν έχει λήξει, καθώς και υπάλληλοι των οποίων εκκρεμεί η τοποθέτηση σε θέση προϊσταμένου οργανικής μονάδας που προκηρύχθηκε εντός της τελευταίας τριετίας, παραμένουν και τοποθετούνται προϊστάμενοι του οικείου επιπέδου ευθύνης μέχρι τη λήξη της θητείας τους, ως ακολούθως:

α) Αν μεσολάβησε αναδιοργάνωση των αρχικώς προκηρυχθεισών θέσεων ευθύνης, οι υπάλληλοι που τοποθετήθηκαν ή επελέγησαν να τοποθετηθούν ως προϊστάμενοι των θέσεων αυτών, τοποθετούνται προϊστάμενοι στη διάδοχη οργανική μονάδα του αντίστοιχου επιπέδου, εφόσον ανήκουν στον κλάδο, του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται από τις οικείες οργανικές διατάξεις να προϊστανται στη συγκεκριμένη θέση.

β) Αν προέκυψαν περισσότερες διάδοχες οργανικές μονάδες, τοποθετούνται κατ' επιλογήν τους με απόφαση του αρμοδίου οργάνου σε μία εξ αυτών, εφόσον ανήκουν στον κλάδο, του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται από τις οικείες οργανικές διατάξεις να προϊστανται.

γ) Αν δεν υπάρχουν διάδοχες οργανικές μονάδες, τοποθετούνται με απόφαση του αρμοδίου οργάνου σε θέση του αντίστοιχου επιπέδου, εφόσον ανήκουν στον κλάδο, του οποίου οι υπάλληλοι προβλέπεται από τις οικείες οργανικές διατάξεις να προϊστανται στη συγκεκριμένη θέση.

4. Οι θέσεις ευθύνης επιπέδου Γενικής Διεύθυνσης, οι οποίες δεν έχουν ακόμη προκηρυχθεί, είτε κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν.4369/2016 είτε σύμφωνα με ειδικότερες διατάξεις, προκηρύσσονται μέσα σε ένα (1) μήνα από το χρόνο έναρξης ισχύος των οικείων οργανικών διατάξεων.

5. Από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας διάταξης εξαιρούνται οι Ο.Τ.Α. α' βαθμού».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου στο οποίο εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη των μελών του Τμήματος από την ερωτώσα Υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

18. Το Σύνταγμα στο άρθρο 5^Α παρ. 1 κατοχυρώνει το δικαίωμα του διοικούμενου να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων, με την επιφύλαξη των περιορισμών που θέτει ο νόμος και παράλληλα στο άρθρο 10 παρ. 3 αυτού θεσπίζει την αυτοτελή υποχρέωση της Διοίκησης να αποφαίνεται εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, επί αιτημάτων διοικουμένων και να επιτρέπει την πρόσβαση στα διοικητικά έγγραφα σε όσους έχουν υποβάλει σχετικό αίτημα και μόνο με την επίκληση ρητής διάταξης νόμου να αρνείται την ικανοποίηση

του αιτήματος. Περαιτέρω, το Σύνταγμα στο άρθρο 9 Α κατοχυρώνει το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων, δηλαδή το δικαίωμα του λεγόμενου «πληροφοριακού αυτοκαθορισμού» ή «αυτοδιάθεσης των πληροφοριών». Το δικαίωμα στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (άρθρο 9Α Σ) δεν είναι απόλυτο δικαίωμα και συχνά συγκρούεται με το δικαίωμα στην πληροφόρηση (άρθρο 5Α Σ). Από το Σύνταγμα δεν προκύπτει *in abstracto* επικράτηση του ενός ατομικού δικαιώματος επί του άλλου. Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνεται μία *in concreto* οριοθέτηση των πεδίων εφαρμογής των συγκρουόμενων δικαιωμάτων, σύμφωνα με τις αρχές της *ad hoc* στάθμισης των αντιτιθέμενων συμφερόντων και της πρακτικής αρμονίας. Ταυτόχρονα, το δικαίωμα στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να εκτιμάται σε σχέση με τη λειτουργία του στην κοινωνία και να σταθμίζεται με άλλα θεμελιώδη δικαιώματα, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας (ΝΣΚ 130/2020 ατομ, ΑΠΔΠΧ 25/2021, 5/2021, 43/2019). Η αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 Σ) πρέπει να εφαρμόζεται με τέτοιο τρόπο, ώστε τα προστατευόμενα αγαθά (δικαίωμα των πολιτών στην πληροφόρηση και δικαίωμα στον πληροφοριακό αυτοκαθορισμό) να διατηρήσουν την κανονιστική τους εμβέλεια (ΝΣΚ 46/2019, ΑΠΔΠΧ 7/2017, 16/2015, 17/2015, 36/2012, 165/2012, 26/2007, 43/2007, 58/2007). Η κατά το άρθρο 9Α του Συντάγματος προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν εξικνεύεται μέχρι της πλήρους απαγόρευσης της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων, αλλά είναι δυνατή η θέσπιση όρων και προϋποθέσεων, υπό τις οποίες είναι επιτρεπτή η επεξεργασία τους, προς προστασία των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών των φυσικών προσώπων και ιδίως της ιδιωτικής ζωής (ΣΤΕ 194/2021, 517/2018, 1616/2012, 7μ.).

19. Με την αναγνώριση σε κάθε ενδιαφερόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο του δικαιώματος γνώσης των διοικητικών εγγράφων, με τις προϋποθέσεις και τους όρους που τίθενται στη διάταξη του άρθρου 5 του ν. 2690/1999, καθιερώθηκε νομοθετικά η αρχή της φανεράς δράσης της Διοίκησης (Ολ.ΝΣΚ 354/2006, 63/2008, ΝΣΚ 58/2019 κ.ά.). Η εν λόγω διάταξη περιλήφθηκε στην κωδικοποίηση των διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία του π.δ. 28/2015 και συνεχίζει να ισχύει για την άσκηση του εν λόγω δικαιώματος πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα, όταν περιεχόμενό τους

αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως προβλέπεται ρητά στο άρθρο 42 του ν. 4624/2019, εφαρμοστικού του Γενικού Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 «Για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών».

20. Συγκεκριμένα, με το άρθρο 1 του π.δ. 28/2015 κωδικοποιείται το άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999), το οποίο αποτελεί την κεντρική διάταξη του δικαιώματος πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα, που συντάσσονται από δημόσιες υπηρεσίες ή και των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται σε αυτές και ελήφθησαν υπόψη από τη Διοίκηση και αποτέλεσαν τη βάση και αιτιολογία διοικητικών πράξεων. Ειδικότερα, στην έννοια «κάθε ενδιαφερόμενος» περιλαμβάνεται, κατά μείζονα λόγο, αυτός που έχει εύλογο ενδιαφέρον (ΣτΕ 1397/1993, 841/1997, 205/2000, 3130/2000) και στην έννοια «όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον» περιλαμβάνεται και αυτός που επιδιώκει δικαστική προστασία (Σπηλιωτόπουλος, «Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου», έκδοση 14^η, σελ. 161).

21. Πρώτη επομένως ουσιαστική προϋπόθεση είναι η ύπαρξη ευλόγου ενδιαφέροντος στο πρόσωπο του αιτούντος την πρόσβαση. Το πότε συντρέχει το «εύλογο ενδιαφέρον» είναι κάτι που κρίνεται ad hoc με βάση τα δεδομένα της κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης, η έννοια πάντως αυτή είναι ευρύτερη την έννοιας του «εννόμου συμφέροντος». Ως τέτοιο, δε, νοείται εκείνο που προκύπτει κατά τρόπο αντικειμενικό από την ύπαρξη μιας συγκεκριμένης προσωπικής έννομης σχέσης συνδεδεμένης με το περιεχόμενο των διοικητικών στοιχείων στα οποία ζητείται η πρόσβαση, όπως το ενδιαφέρον του τρίτου, ο οποίος εκ της ιδιότητάς του, μπορεί να επικαλεσθεί το ενδιαφέρον του για την υποβολή αιτήματος, κατά το άρθρο 4 του ν. 2690/1999 ή για γνώση του περιεχομένου συγκεκριμένων διοικητικών εγγράφων κατά το άρθρο 5 του ίδιου νόμου και όχι το ενδιαφέρον του κάθε πολίτη για την εύρυθμη άσκηση των γενικών καθηκόντων των διοικητικών υπηρεσιών και για την τήρηση των νόμων εν γένει (Ολ ΣτΕ 94/2013, 3004/2010, ΣτΕ 841/1997, 3130/2000, 1214/2000, Γν/ση ΝΣΚ 49/2022 (Α΄ Τακτικής Ολομ.), 50/2021, 7/2020, 7/2019, 92/2005, 117/2006, 500/2011, 70/2017, 187/2017 (Ατομ), 177/2018).

22. Επομένως, δικαιούνται οι ενδιαφερόμενοι, εφόσον έχουν εύλογο προς τούτο ενδιαφέρον, να ζητήσουν με αίτησή τους προς τη Διοίκηση τη χορήγηση

εγγράφου, προσδιορίζοντας κατά τρόπο σαφή και συγκεκριμένο το ζητούμενο έγγραφο. Ως διοικητικά έγγραφα θεωρούνται όλα τα έγγραφα, όπως η έννοια αυτών προσδιοριζόταν αρχικά στο άρθρο 8 του π.δ. 28/2015 (πριν την κατάργησή του με το άρθρο 108 του ν. 4727/2020), ως: «3. «Έγγραφο», κάθε έγγραφο, τμήμα εγγράφου, πληροφορία ή δεδομένο που εκδίδεται ή έχει ανατεθεί προς διαχείριση στους φορείς του δημόσιου τομέα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, και ιδίως μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιοι οδηγίες, απαντήσεις των διοικητικών αρχών, γνωμοδοτήσεις, αποφάσεις, αναφορές, ανεξάρτητα από το μέσο αποτύπωσης που χρησιμοποιείται (π.χ. αποτύπωση σε χαρτί, αποθήκευση σε ηλεκτρονική μορφή ή ηχητική, οπτική, οπτικοακουστική εγγραφή). Ως «έγγραφα», για την εφαρμογή των διατάξεων αυτού του νόμου λογίζονται και τα ιδιωτικά έγγραφα που βρίσκονται σε αρχεία (φακέλους) φορέων του δημόσιου τομέα και χρησιμοποιήθηκαν ή λήφθηκαν υπόψη για τον καθορισμό της διοικητικής τους δράσης».

23. Συνέπεια τούτων, είναι στην έννοια των εγγράφων να υπάγεται μεν οποιοδήποτε γραπτό στοιχείο (συνεπώς και ιδιωτικό έγγραφο) εισήλθε στην οικεία υπηρεσία και χρησιμοποιήθηκε για τη θεμελίωση ή με οποιοδήποτε τρόπο διαμόρφωση γνώμης ή κρίσης του διοικητικού οργάνου, στο πλαίσιο της διοικητικής του δράσης, αρκεί αυτή να έχει ολοκληρωθεί με την έκδοση σχετικής απόφασης του αρμοδίου διοικητικού οργάνου. Στην περίπτωση αυτή, ακόμη και τα ιδιωτικά έγγραφα θεωρείται ότι αποβάλουν τον ιδιωτικό τους χαρακτήρα, αφού έχουν αποτελέσει στοιχεία της διοικητικής δράσης και καθίστανται διοικητικά, ως στοιχεία πλέον του οικείου φακέλου της δημόσιας υπηρεσίας (ΣΤΕ 3855/2010, ad hoc Γν/ση ΝΣΚ 70/2017, Ολ. ΝΣΚ 354/2006, 63/2008, ΝΣΚ 111/2020, 58/2019, 278/2017, 197/2010, 180/2017 (Ατομ), κ.ά.). Είναι αδιάφορο αν αφορούν τον αιτούντα ή τρίτον (βλ. Σπηλιωτόπουλο, όπ. αν., σελ. 161, ΝΣΚ 500/2011), όπως επίσης, δεν απαιτείται να έχουν τον χαρακτήρα των εκτελεστών πράξεων (Γέροντα, Λύτρα, Παυλόπουλου, Σιούτη, Φλογαίτη, «Διοικητικό Δίκαιο», Δ' έκδοση, σελ. 286).

24. Συναφώς με τα ανωτέρω, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα με αποφάσεις της (ΑΠΔΠΧ 17/2002, 56/2003, 40/2005, 75/2011) έχει κρίνει ότι τα δικαιολογητικά που έχουν υποβληθεί σε διοικητική αρχή για την κατάληψη θέσης ειδικών κατηγοριών από υποψήφιο, ο οποίος τελικά επελέγη και τα οποία περιλαμβάνουν προσωπικά του δεδομένα, μετά τη

συγκριτική αξιολόγησή τους από το αρμόδιο συλλογικό όργανο, καθίστανται δημόσια έγγραφα και στοιχεία του οικείου φακέλου, η ανακοίνωση – διαβίβασή των οποίων στους συνυποψήφιους του είναι νόμιμη, χωρίς τη συγκατάθεσή του, αφού προηγηθεί η ενημέρωσή του ως υποκειμένου των δεδομένων αυτών.

25. Στις αποφάσεις της ΑΠΔΠΧ σημειώνεται ότι ακόμη και στην περίπτωση που ο αιτών δεν αναφέρει το λόγο για τον οποίο ζητά πρόσβαση στα δεδομένα των επιλεγέντων συνυποψηφίων, αυτός μπορεί να θεωρηθεί δεδομένος, λαμβάνοντας υπόψη ότι η Αρχή με την υπ' αρ. 17/2002 απόφασή της απηύθυνε σύσταση στους αρμόδιους φορείς του δημοσίου τομέα σε κάθε προκήρυξη διαγωνισμού να γίνεται μνεία της δυνατότητας πρόσβασης των υποψηφίων σε στοιχεία που αφορούν λοιπούς συνυποψηφίους, προκειμένου να ασκήσουν τα εκ του Συντάγματος και του νόμου δικαιώματά τους, μεταξύ των οποίων και το άμεσα απορρέον από την αρχή του κράτους δικαίου δικαίωμα για την παροχή δικαστικής προστασίας.

26. Διοικητικά έγγραφα θεωρούνται – ως στοιχεία του φακέλου της οικείας υπόθεσης – και τα έγγραφα, τα οποία εκδόθηκαν από άλλη δημόσια υπηρεσία και αξιολογήθηκαν από το αρμόδιο διοικητικό όργανο (το οποίο τα είχε ζητήσει από την εκδούσα δημόσια υπηρεσία) προς διαμόρφωση της κρίσης του για την επιλογή ή μη του υποψηφίου σε προκηρυχθείσα θέση. Τα έγγραφα αυτά περιλαμβάνουν απλά προσωπικά δεδομένα, τα οποία δεν εμπίπτουν στις εξαιρέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του ν. 2690/1999, ούτε στις ειδικές κατηγορίες προσωπικών δεδομένων του άρθρου 9 του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΓΚΠΔ).

27. Η προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα. Το άρθρο 8 παράγραφος 1 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης («Χάρτης») και το άρθρο 16 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης («ΣΛΕΕ») ορίζουν ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν (αποφάσεις ΔΕΕ της 15ης Ιουνίου 2021 στην υπόθεση C-645/2019, Facebook Ireland Ltd κλπ. κατά Gegevenbeschermingsautoriteit, σκέψη 3, της 6ης Οκτωβρίου 2015 στην υπόθεση C-362/2014 Maximilian Schrems κατά Data Protection Commissioner, σκέψη 39 και της 8ης Απριλίου 2014 στις

συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-293/2012 και C-594/2012 Digital Rights Ireland Ltd κ.λπ., σκέψη 53).

28. Τόσο το δικαίωμα πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα, όσο και αυτό της προστασίας των προσωπικών δεδομένων αποτελούν αντικείμενο και στόχο του Γενικού Κανονισμού 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ο οποίος ισχύει από 25-5-2018, ενιαία σε όλα τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι διατάξεις του ΓΚΠΔ, ως νομικής πράξης, έχουν, σύμφωνα με το άρθρο 288 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ, γενική ισχύ, είναι δεσμευτικές και ισχύουν άμεσα σε όλες τις χώρες της ΕΕ και ως εκ τούτου το περιεχόμενό τους κατέστη απευθείας εσωτερικό δίκαιο όλων των κρατών – μελών της ΕΕ, άρα και ελληνικό δίκαιο (ΑΠ 662/2020, 93/2017, Γνωμ. ΝΣΚ 50/2021 σκ. 14).

29. Ήδη, μετά την έναρξη ισχύος του ανωτέρω Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων, με το άρθρο 4 αυτού, δίνεται ο ορισμός των «δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», τα οποία αποτελούν κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο («υποκείμενο των δεδομένων»). Ακολουθώντας το σύστημα της προϊσχύσασας Οδηγίας, ο τωρινός ΓΚΠΔ επαναλαμβάνει τη διάκριση ανάμεσα σε απλά (ή κοινά) και ευαίσθητα (ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα) δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

Ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα νοείται κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων, δηλαδή σε φυσικό πρόσωπο, του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί, ήτοι να προσδιοριστεί αμέσως ή εμμέσως, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από άποψη φυσική, βιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική, πολιτική ή κοινωνική (ΑΠΔΠΧ 21/2021, απόφαση ΔΕΕ της 14ης Φεβρουαρίου 2019 στην υπόθεση C-345/2017, S.B. κλπ., σκέψη 30).

30. Στο άρθρο 5 παρ.1 του ΓΚΠΔ τίθενται οι αρχές που πρέπει να διέπουν μια επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Σύμφωνα με αυτές θα πρέπει να πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις εφαρμογής της τήρησης των αρχών του άρθρου 5 παρ.1 ΓΚΠΔ (απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) της 16-01-2019 στην υπόθεση C-496/2017 Deutsche Post AG κατά Hauptzollamt Köln, ΣΤΕ 1759/2019, ΟΛΣΤΕ 2280, 2282, 2285/2001, ΝΣΚ

7/2019, ΑΠΔΠΧ 30/2021, αιτ.σκέψη 39 του ΓΚΠΔ, Ι.Ιγγλεζάκης, Δίκαιο Πληροφορικής, 4η έκδοση, 2021, σελ. 338 επ.).

Οι αρχές της προστασίας δεδομένων θα πρέπει να εφαρμόζονται σε κάθε πληροφορία, η οποία αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο. Για να κριθεί κατά πόσον ένα φυσικό πρόσωπο είναι ταυτοποιήσιμο, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλα τα μέσα τα οποία είναι ευλόγως πιθανό ότι θα χρησιμοποιηθούν για την άμεση ή έμμεση εξακρίβωση της ταυτότητας του φυσικού προσώπου. Οι αρχές της προστασίας δεδομένων δεν θα πρέπει επομένως να εφαρμόζονται σε ανώνυμες πληροφορίες, δηλαδή πληροφορίες που δεν σχετίζονται προς ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο ή σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που έχουν καταστεί ανώνυμα κατά τρόπο ώστε η ταυτότητα του υποκειμένου των δεδομένων να μην μπορεί ή να μην μπορεί πλέον να εξακριβωθεί (Αιτ. Σκέψη 26 του ΓΚΠΔ).

Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 58 του ΓΚΠΔ, η αρχή της διαφάνειας απαιτεί οποιαδήποτε ενημέρωση που απευθύνεται στο κοινό ή στο υποκείμενο των δεδομένων να είναι συνοπτική, εύκολα προσβάσιμη και εύκολα κατανοητή και να χρησιμοποιείται σαφής και απλή διατύπωση και, επιπλέον, κατά περίπτωση, απεικόνιση. Οι πληροφορίες αυτές θα μπορούσαν να παρέχονται σε ηλεκτρονική μορφή, για παράδειγμα, όταν απευθύνονται στο κοινό, μέσω ιστοσελίδας. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία σε περιπτώσεις στις οποίες η πληθώρα των συμμετεχόντων και η πολυπλοκότητα των χρησιμοποιούμενων τεχνολογιών καθιστούν δύσκολο για το υποκείμενο των δεδομένων να γνωρίζει και να κατανοεί εάν, από ποιον και για ποιο σκοπό συλλέγονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, όπως στην περίπτωση επιγραμμικής διαφήμισης. Δεδομένου ότι τα παιδιά χρήζουν ειδικής προστασίας, κάθε ενημέρωση και ανακοίνωση, εάν η επεξεργασία απευθύνεται σε παιδί, θα πρέπει να διατυπώνεται σε σαφή και απλή γλώσσα την οποία το παιδί να μπορεί να κατανοεί εύκολα.

Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 60 του ΓΚΠΔ, οι αρχές της δίκαιης και διαφανούς επεξεργασίας απαιτούν να ενημερώνεται το υποκείμενο των δεδομένων για την ύπαρξη της πράξης επεξεργασίας και τους σκοπούς της. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων κάθε περαιτέρω πληροφορία που είναι αναγκαία για τη διασφάλιση

δίκαιης και διαφανούς επεξεργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές συνθήκες και το πλαίσιο εντός του οποίου πραγματοποιείται η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Περαιτέρω, το υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να ενημερώνεται αν καταρτίζεται το προφίλ του και ποιες συνέπειες έχει αυτό. Εάν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα παρέχονται από το υποκείμενο των δεδομένων, το υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να ενημερώνεται επίσης για το κατά πόσον υποχρεούται να παράσχει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και για τις συνέπειες, όταν δεν παρέχει τα εν λόγω δεδομένα. Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να παρέχονται σε συνδυασμό με τυποποιημένα εικονίδια προκειμένου να δίνεται με ευδιάκριτο, κατανοητό και ευανάγνωστο τρόπο μια ουσιώδης επισκόπηση της σκοπούμενης επεξεργασίας. Εάν τα εικονίδια διατίθενται ηλεκτρονικά, θα πρέπει να είναι μηχανικώς αναγνώσιμα.

Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 61 του ΓΚΠΔ, οι πληροφορίες σε σχέση με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που σχετίζονται με το υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να του παρέχονται κατά τη συλλογή από το υποκείμενο των δεδομένων ή, εάν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα λαμβάνονται από άλλη πηγή, εντός εύλογης προθεσμίας, ανάλογα με τις συνθήκες κάθε περίπτωσης. Εάν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται να κοινολογηθούν σε άλλον αποδέκτη, το υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να ενημερώνεται, όταν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα κοινολογούνται για πρώτη φορά στον αποδέκτη. Όταν ο υπεύθυνος επεξεργασίας προτίθεται να επεξεργαστεί τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για σκοπό άλλο από εκείνον για τον οποίο συλλέχθηκαν, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων, πριν από την εν λόγω περαιτέρω επεξεργασία, πληροφορίες για τον σκοπό αυτόν και άλλες αναγκαίες πληροφορίες. Όταν η προέλευση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν μπορεί να γνωστοποιηθεί στο υποκείμενο των δεδομένων διότι έχουν χρησιμοποιηθεί διάφορες πηγές, θα πρέπει να παρέχονται γενικές πληροφορίες.

31. Η ύπαρξη δε ενός νόμιμου θεμελίου (άρθρο 6 ΓΚΠΔ) δεν απαλλάσσει τον υπεύθυνο επεξεργασίας από την υποχρέωση τήρησης των αρχών (άρθρο 5 παρ.1 ΓΚΠΔ) αναφορικά με τον θεμιτό χαρακτήρα, την αναγκαιότητα, την

αναλογικότητα και την αρχή της ελαχιστοποίησης. Σε περίπτωση μάλιστα κατά την οποία παραβιάζεται κάποια εκ των προβλεπόμενων στο άρθρο 5 παρ.1 του ΓΚΠΔ αρχών, η εν λόγω επεξεργασία παρίσταται ως μη νόμιμη (αντικείμενη στον ΓΚΠΔ) και παρέλκει η εξέταση των προϋποθέσεων εφαρμογής των νομικών βάσεων του άρθρου 6 ΓΚΠΔ. Επομένως, η κατά παράβαση των αρχών του άρθρου 5 ΓΚΠΔ μη νόμιμη συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν θεραπεύεται από την ύπαρξη νόμιμου σκοπού και νομικής βάσης (ΝΣΚ 130/2020 ατομ, ΑΠΔΠΧ 30/2021, 26/2019, 43/2019, πρβλ. ΑΠΔΠΧ 38/2004). Συμπερασματικά, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με διαφανή τρόπο συνιστά έκφανση της αρχής της θεμιτής επεξεργασίας και συνδέεται με την αρχή της λογοδοσίας, παρέχοντας το δικαίωμα στα υποκείμενα να ασκούν έλεγχο επί των δεδομένων τους καθιστώντας υπόλογους τους υπεύθυνους επεξεργασίας (ΑΠΔΠΧ 30/2021).

32. Εξάλλου, στο άρθρο 6 παρ.1 του ΓΚΠΔ παρέχονται οι νομικές βάσεις για την επεξεργασία των «απλών» προσωπικών δεδομένων. Βάσει αυτής της διάταξης η νομιμότητα της επεξεργασίας θεμελιώνεται σε έξι διαφορετικές και τυπικά ισοδύναμες μεταξύ τους νομικές βάσεις. Για το σύννομο της επεξεργασίας είναι απαραίτητη μία τουλάχιστον από αυτές. Έτσι, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι κατά τον ΓΚΠΔ νόμιμη (μεταξύ αυτοτελών προϋποθέσεων που δεν απαιτείται να συντρέχουν) όταν αυτή (η επεξεργασία) είναι αναγκαία για τη συμμόρφωση του υπεύθυνου επεξεργασίας με έννομη υποχρέωσή του (νομική βάση: άρθρο 6 παρ. 1γ') (βλ. Γνωμ.ΕισΑΠ 7/2019), ή όταν είναι απαραίτητη για εκπλήρωση καθήκοντος βάσει δημοσίου συμφέροντος ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας, που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας (νομική βάση: άρθρο 6 παρ. 1ε' - βλ. Απόφαση 20/2020 ΑΠΔΠΧ), ακόμη και αν το υποκείμενο των δεδομένων δεν έχει συναινέσει στην επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα (Γνωμ. ΝΣΚ 141/2021). Έτσι, δεν απαιτείται η συγκατάθεση του υποκειμένου για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, όταν, πλην άλλων περιπτώσεων, η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και εκτελείται από δημόσια αρχή (ΣτΕ 194/2021 σκ. 6, βλ. επίσης αιτιολογική σκέψη 62 του Κανονισμού, Γνωμ. ΕισΑΠ 3/2023), όπως επίσης και όταν η επεξεργασία είναι αναγκαία για τους σκοπούς των εννόμων συμφερόντων τρίτου, εκτός εάν έναντι

των συμφερόντων αυτών υπερισχύει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων που επιβάλλουν την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (νομική βάση: άρθρο 6 παρ. 1στ΄).

33. Μεταξύ των εννόμων υποχρεώσεων του υπεύθυνου επεξεργασίας περιλαμβάνεται και αυτή της χορήγησης δημοσίων εγγράφων και στοιχείων κατ' άρθρο 5 του ν. 2690/1999 (βλ. Γνωμ. ΝΣΚ 50/2021). Επίσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 86 του ΓΚΠΔ τα προσωπικά δεδομένα που περιέχονται σε επίσημα έγγραφα, τα οποία κατέχει Δημόσια Αρχή, μπορούν να κοινοποιούνται από αυτήν σε τρίτους, είτε σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης, είτε με το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους, όπου υπόκειται η Δημόσια Αρχή, κατά τρόπο ώστε να συμβιβάζεται η προστασία των προσωπικών δεδομένων με το δικαίωμα πρόσβασης του κοινού σε επίσημα έγγραφα, αφού δεν υφίσταται μεταξύ τους ιεραρχική σχέση καθώς είναι τυπικά ισοδύναμα. Πρέπει, λοιπόν, κατά την άσκησή τους, τα ανωτέρω δύο συνταγματικά κατοχυρωμένα δικαιώματα να συμβιβάζονται και η τυχόν σύγκρουσή τους να αίρεται με βάση την αρχή της πρακτικής εναρμόνισης (ΣτΕ 1792/2011, Γνωμ. ΝΣΚ 7/2020, 111/2020).

34. Επομένως, από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 5 και 6 ΓΚΠΔ συνάγεται ότι για να είναι νόμιμη η επεξεργασία των απλών προσωπικών δεδομένων πρέπει να τηρούνται συγκεκριμένοι κανόνες, που προβλέπονται στον νόμο και ανάγονται σε αρχές επεξεργασίας, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και η αρχή της νομιμότητας του σκοπού και του τρόπου επεξεργασίας, καθώς και η αρχή της αναλογικότητας. Ειδικότερα, η επεξεργασία των δεδομένων πρέπει να εξυπηρετεί συγκεκριμένο νόμιμο σκοπό και επιπλέον τα προς επεξεργασία δεδομένα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα απ' όσα κάθε φορά απαιτούνται ενόψει των σκοπών της επεξεργασίας (ΑΠ 186/2020). Συνεπώς, κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που γίνεται πέραν του επιδιωκόμενου σκοπού ή η οποία δεν είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξή του, δεν είναι νόμιμη (ΝΣΚ 198/2011, Γνωμοδότηση ΑΠΔΠΧ 1/2011, αποφάσεις ΑΠΔΠΧ 26/2019, 43/2009, 52/2003).

35. Οι ειδικές κατηγορίες δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα) προσδιορίζονται στον ΓΚΠΔ κατά τρόπο περιοριστικό,

στις διατάξεις των άρθρων 9 παρ.1 και 10, απολαύουν αυξημένης προστασίας σε σχέση με το υποκείμενο των δεδομένων και δεν επιτρέπεται, καταρχήν, η επεξεργασία τους. Πρόκειται για δεδομένα που αφορούν τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις ή τη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση καθώς και την επεξεργασία γενετικών δεδομένων, βιομετρικών δεδομένων με σκοπό την αδιαμφισβήτητη ταυτοποίηση προσώπου, δεδομένων που αφορούν την υγεία ή δεδομένων που αφορούν τη σεξουαλική ζωή ορισμένου φυσικού προσώπου ή τον γενετήσιο προσανατολισμό (άρθρο 9 παρ.1), καθώς, επίσης, και τα δεδομένα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα (άρθρο 10). Οι παρεκκλίσεις, δε, από την απαγόρευση επεξεργασίας αυτών των δεδομένων ορίζονται ρητά στο άρθρο 9 παρ. 2 και 3 του ΓΚΠΔ. Εξ αντιδιαστολής, κάθε άλλο δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα, το οποίο δεν προσδιορίζεται ως ευαίσθητο, κατά τα προαναφερόμενα, εμπίπτει στην έννοια των απλών ή κοινών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

36. Με το ν. 4624/2019 λήφθηκαν μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΕΕ) 2016/679 στην ελληνική έννομη τάξη και ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία η Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27.4.2016, καταργήθηκε ο ν. 2472/1997 (πλην ορισμένων και ρητά αναφερόμενων διατάξεων του στο άρθρο 84 του νόμου αυτού), ο οποίος είχε εκδοθεί για τη μεταφορά στην ελληνική έννομη τάξη των ρυθμίσεων της Οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και αντικαταστάθηκε το νομοθετικό πλαίσιο που ρύθμιζε τη συγκρότηση και λειτουργία της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ).

37. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του ν. 4624/2019, ο ΓΚΠΔ, λόγω της νομικής φύσης του, δεν απαιτεί την έκδοση ιδιαίτερης νομικής πράξης εφαρμογής από τα κράτη μέλη, δεσμεύοντας άμεσα τα κρατικά όργανα, τις δημόσιες αρχές και τα δικαστήρια, καθώς και όλα τα πρόσωπα, φυσικά και νομικά, που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του. Αναφέρεται, όμως, επιπλέον ότι: «Εντούτοις, περιέχει αρκετές “ρήτρες ευελιξίας” και “ρήτρες ανοίγματος”, αναγνωρίζοντας στα κράτη μέλη την ευχέρεια να εξειδικεύσουν τους κανόνες του,.....και να προσδιορίσουν τις περιστάσεις ειδικών καταστάσεων επεξεργασίας, μεταξύ άλλων τον ακριβέστερο καθορισμό των προϋποθέσεων

υπό τις οποίες η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι νόμιμη».

Αυτήν ακριβώς την έννοια έχει το άρθρο 5 του ν. 4624/2019. Καθορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες είναι νόμιμη η επεξεργασία της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ΓΚΠΔ, δηλαδή η αυτοτελής περίπτωση επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από δημόσιους φορείς, και ορίζει ότι η επεξεργασία αυτή επιτρέπεται μόνον όταν είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας. Συγκεκριμένα, στην αιτιολογική έκθεση του νόμου επί του εν λόγω άρθρου 5 (Νομική βάση επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από δημόσιους φορείς), αναφέρεται ότι το άρθρο 5 περιέχει μια γενική νομική βάση για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τους δημόσιους φορείς. Η έννοια του δημόσιου φορέα έχει ήδη οριοθετηθεί με την περίπτωση α' του προηγούμενου άρθρου (Σ.Σ. ήτοι του 4^{ου}). Η πρόβλεψη του άρθρου αυτού θεωρείται αναγκαία. Το άρθρο 6 παρ. 3 περίπτωση α) του ΓΚΠΔ απαιτεί, για την επεξεργασία που γίνεται για το δημόσιο συμφέρον, νομική βάση, η οποία ορίζεται σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο του κράτους μέλους. Ωστόσο, το άρθρο 6 παράγραφος 1 περίπτωση ε) του ΓΚΠΔ δεν θέτει από μόνο του νομική βάση για την επεξεργασία, αλλά την προϋποθέτει. Το άρθρο 5 περιέχει επικουρική βάση επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από δημόσιους φορείς για χαμηλής έντασης επεμβάσεις στα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του ως άνω νόμου (ν. 4624/2019) οι δημόσιοι φορείς επιτρέπεται να επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όταν η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας. Η διάταξη αυτή εναρμονίζεται με την πρόβλεψη της διάταξης της παρ. 1 περ. ε' του άρθρου 6 του ΓΚΠΔ. Η εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον αναφέρεται, εν προκειμένω, στο δικαίωμα πρόσβασης του ενδιαφερόμενου στα διοικητικά έγγραφα.

38. Οι προϋποθέσεις για τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από δημόσιο φορέα σε ιδιωτικούς φορείς προβλέπονται στη διάταξη του

άρθρου 26 παρ. 2 του ν. 4624/2019, στην οποία ορίζεται ότι η διαβίβαση αυτή είναι επιτρεπτή, όταν είναι απαραίτητη για την εκτέλεση των καθηκόντων του φορέα που διαβιβάζει (και η διάταξη αυτή αποτυπώνει τις προβλέψεις του άρθρου 6 παρ. 1 περ. ε' του ΓΚΠΔ), ή όταν ο τρίτος στον οποίο διαβιβάζονται έχει έννομο συμφέρον να λάβει γνώση των δεδομένων (και η διάταξη αυτή αποτυπώνει τις προβλέψεις του άρθρου 6 παρ. 1 περ. στ' του ΓΚΠΔ), το δε υποκείμενο αυτών δεν έχει έννομο συμφέρον να μην διαβιρασθούν τα δεδομένα που το αφορούν ή εάν η επεξεργασία των δεδομένων είναι απαραίτητη για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων και ο τρίτος δεσμεύθηκε έναντι του δημόσιου φορέα που του διαβίβασε τα δεδομένα ότι θα τα επεξεργαστεί μόνο για τον σκοπό για τον οποίο διαβιβάσθηκαν.

39. Ακολούθως, στη διάταξη του άρθρου 42 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα που συντάσσονται ή φυλάσσονται από φορείς του δημοσίου τομέα και περιλαμβάνουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 5 του ν. 2690/1999, καθώς και οι λοιπές διατάξεις που αφορούν τη χορήγηση εγγράφων από τον εκάστοτε φορέα. Η διάταξη αυτή έχει την έννοια ότι εξακολουθεί να ισχύει το άρθρο 5 του ν. 2690/1999 (ΚΔΔ), όπως ίσχυε και εφαρμοζόταν υπό το καθεστώς του ν. 2472/1997 (ήδη άρθρο 1 του π.δ. 28/2015, που κωδικοποίησε σε ενιαίο κείμενο, μεταξύ άλλων και τις διατάξεις αυτού του άρθρου – 5 του ΚΔΔ) χωρίς όμως η εφαρμογή του να αποκλείει την εφαρμογή των συναφών διατάξεων του άρθρου 9 του ΓΚΠΔ, με τις οποίες προστατεύεται η επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα), διότι αντίθετη εκδοχή θα επέτρεπε στον εθνικό νομοθέτη, με το ν. 4624/2019, να περιορίσει ή να ανατρέψει το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το οποίο προστατεύεται με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ, ο οποίος, ως ευρωπαϊκό νομοθέτημα, υπερισχύει των εθνικών νόμων (Γνωμ. ΝΣΚ 50/2021 σκ. 18).

40. Από την προαναφερόμενη διάταξη του άρθρου 5 του ν. 4624/2019 προκύπτει ότι ειδικότερα για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από δημόσιους φορείς προβλέπεται μοναδική νομική βάση, για τη νομιμότητα της επεξεργασίας, αυτή που συνίσταται στην υποχρέωση για εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας.

Ωστόσο, η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων με τη Γνωμοδότησή της, με αριθμό 1/2020, παρατήρησε σχετικά με την εν λόγω διάταξη, μεταξύ άλλων, ότι με το άρθρο 5 του νόμου επαναλαμβάνεται η νομική βάση του άρθρου 6 παρ.1 περ. ε΄ ΓΚΠΔ και δεν εισάγεται νέα ή επικουρική βάση στο εθνικό δίκαιο, ούτε αποκλείεται η εφαρμογή των νομικών βάσεων του άρθρου 6 παρ.1 ΓΚΠΔ. Ερμηνευόμενη με την έννοια αυτή, η διάταξη του άρθρου 5 του ν. 4624/2019, δεν έρχεται σε αντίθεση με τον ΓΚΠΔ. Συνεπώς, η επεξεργασία, όταν αυτή διενεργείται από δημόσιους φορείς είναι σύλληπη κι όταν αυτή είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση νόμιμης υποχρέωσης κατά το άρθρο 6 παρ. 1 περ. γ΄ του ΓΚΠΔ (ΑΠΔΠΧ 21/2021, Γνωμ/ση ΝΣΚ 141/2021). Εν προκειμένω, η χορήγηση των αιτούμενων εγγράφων αποτελεί, σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν, νόμιμη υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας και ως τέτοια, συνιστά συμβατή, συναφή και πρόσφορη επεξεργασία, σύμφωνα με τα άρθρα 6 παρ. 1 περ. γ΄ και 86 του ΓΚΠΔ και 5, 26 και 42 του ν. 4624/2019, για την εκπλήρωση του δημοσίου συμφέροντος δικαιώματος «πρόσβασης του κοινού σε επίσημα έγγραφα» και αποτροπή σοβαρής βλάβης στα δικαιώματα του ενδιαφερόμενου και αντίστοιχα συμμόρφωση του υπεύθυνου επεξεργασίας με νόμιμη υποχρέωσή του για χορήγηση των αιτηθέντων εγγράφων στον αιτούντα, έχοντα το εύλογο ενδιαφέρον προς τούτο.

41. Έτσι, προκειμένου να κριθεί εάν θα πρέπει να χορηγηθούν αντίγραφα δημοσίων εγγράφων σε τρίτους, γίνεται δεκτό, ότι εφαρμογή σε πρώτο στάδιο έχει η διάταξη του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (όπως κωδικοποιήθηκε με το άρθρο 1 του π.δ. 28/2015) και εάν η περίπτωση εμπίπτει σε εκείνες κατά τις οποίες απαγορεύεται η χορήγηση αντιγράφου του εγγράφου, δεν συντρέχει λόγος εφαρμογής των διατάξεων του ν. 4624/2019 για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και αντιστρόφως, εφόσον δεν εμπίπτει στις απαγορεύσεις χορήγησης αντιγράφων, τότε έχουν πλέον πεδίο εφαρμογής οι διατάξεις του ν. 4624/2019 και του ΓΚΠΔ προς διερεύνηση της δυνατότητας ή μη χορήγησης αντιγράφου εγγράφου που αφορά σε δεδομένα (απλά ή ειδικών κατηγοριών) προσωπικού χαρακτήρα και των προϋποθέσεων χορήγησής τους αφενός και της νομιμότητας της επεξεργασίας τους αφετέρου (Ολ. ΝΣΚ 209/2005, 63/2008, 535/2008, ΝΣΚ Τμήμα Ε΄ 500/2011, Τμήμα ΣΤ΄ 7/2019, Τμήμα Δ΄ 7/2020).

42. Όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (βλ. ιδιαίτερα τις παραγράφους 39, 58, 60 και 61), κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να είναι σύννομη και δίκαιη. Θα πρέπει να είναι σαφές για τα φυσικά πρόσωπα ότι δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν συλλέγονται, χρησιμοποιούνται, λαμβάνονται υπόψη ή υποβάλλονται κατ' άλλο τρόπο σε επεξεργασία, καθώς και σε ποιο βαθμό τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται ή θα υποβληθούν σε επεξεργασία. Η αρχή της διαφάνειας απαιτεί οποιαδήποτε ενημέρωση, πληροφορία και ανακοίνωση που απευθύνεται στο κοινό ή στο υποκείμενο των δεδομένων, σχετικά με την επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, να είναι συνοπτική, εύκολα προσβάσιμη και κατανοητή, να χρησιμοποιείται σαφής και απλή διατύπωση και, επιπλέον, κατά περίπτωση, απεικόνιση. Οι πληροφορίες αυτές θα μπορούσαν να παρέχονται σε ηλεκτρονική μορφή, για παράδειγμα, όταν απευθύνονται στο κοινό, μέσω ιστοσελίδας. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία σε περιπτώσεις στις οποίες η πληθώρα των συμμετεχόντων και η πολυπλοκότητα των χρησιμοποιούμενων τεχνολογιών καθιστούν δύσκολο για το υποκείμενο των δεδομένων να γνωρίζει και να κατανοεί εάν, από ποιον και για ποιο σκοπό συλλέγονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Αυτή η αρχή αφορά ιδίως την ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων σχετικά με την ταυτότητα του υπεύθυνου επεξεργασίας και τους σκοπούς της επεξεργασίας και την περαιτέρω ενημέρωση, ώστε να διασφαλιστεί δίκαιη και διαφανής επεξεργασία σε σχέση με τα εν λόγω φυσικά πρόσωπα και το δικαίωμά τους να λαμβάνουν επιβεβαίωση και να επιτυγχάνουν ανακοίνωση των σχετικών με αυτά δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υπόκεινται σε επεξεργασία. Οι πληροφορίες σε σχέση με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που σχετίζονται με το υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να του παρέχονται κατά τη συλλογή από το υποκείμενο των δεδομένων ή, εάν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα λαμβάνονται από άλλη πηγή, εντός εύλογης προθεσμίας, ανάλογα με τις συνθήκες κάθε περίπτωσης. Εάν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται να κοινολογηθούν σε άλλον αποδέκτη, το υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να ενημερώνεται, όταν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα κοινολογούνται για πρώτη φορά στον αποδέκτη. Όταν ο υπεύθυνος επεξεργασίας προτίθεται να επεξεργαστεί τα δεδομένα

προσωπικού χαρακτήρα για σκοπό άλλο από εκείνον για τον οποίο συλλέχθηκαν, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων, πριν από την εν λόγω περαιτέρω επεξεργασία, πληροφορίες για τον σκοπό αυτόν και άλλες αναγκαίες πληροφορίες. Όταν η προέλευση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν μπορεί να γνωστοποιηθεί στο υποκείμενο των δεδομένων διότι έχουν χρησιμοποιηθεί διάφορες πηγές, θα πρέπει να παρέχονται γενικές πληροφορίες.

43. Για το λόγο αυτό, πριν την επεξεργασία (ανακοίνωση, διαβίβαση των στοιχείων στον αιτούντα) απαιτείται ενημέρωση του υποκειμένου (άρθρο 14 του ΓΚΠΔ). Συγκεκριμένα, στο άρθρο 14 του ΓΚΠΔ αναφέρονται όλες εκείνες οι πληροφορίες που οφείλει να παράσχει σε αυτό (ήτοι στο υποκείμενο των δεδομένων), ο υπεύθυνος της επεξεργασίας, προκειμένου έτσι να διασφαλίζεται η θεμιτή και η διαφανής επεξεργασία τους.

Περαιτέρω, στο άρθρο 32 του ν. 4624/2019, που φέρει τον τίτλο «Πληροφορίες που παρέχονται εάν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν έχουν συλλεγεί από το υποκείμενο των δεδομένων», ρητά απαριθμούνται (στην παράγραφο 1) οι περιπτώσεις με την συνδρομή μίας εκ των οποίων κάμπτεται η (επιβαλλόμενη από το άρθρο 14 παρ. 1, 2 και 4 του ΓΚΠΔ) υποχρέωση ενημέρωσης του υποκειμένου τους, εκ μέρους του υπεύθυνου επεξεργασίας. Καμία όμως περίπτωση εκ των αναφερομένων στην παράγραφο 1 του άρθρου 32 του ως άνω ν. 4624/2019 (κίνδυνος από την ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων για την ορθή εκτέλεση των καθηκόντων του υπεύθυνου επεξεργασίας, κίνδυνος για την εθνική ή τη δημόσια ασφάλεια) δεν συντρέχει εν προκειμένω και ως εκ τούτου υφίσταται υποχρέωση ενημέρωσης των υποκειμένων των δεδομένων.

Ο υπεύθυνος επεξεργασίας, στο πλαίσιο της από μέρους του τήρησης της αρχής της θεμιτής ή δίκαιης επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, θα πρέπει να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων κάθε περαιτέρω πληροφορία που είναι αναγκαία για τη διασφάλιση δίκαιης και διαφανούς επεξεργασίας, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές συνθήκες και το πλαίσιο εντός του οποίου πραγματοποιείται η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η ενημέρωση αποτελεί υποχρέωση της Διοίκησης και δεν απαιτεί αίτημα του υποκειμένου .

Επιχείρημα υπέρ της άποψης αυτής, δηλαδή ότι υφίσταται υποχρέωση της Διοίκησης για την ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων, πριν την επεξεργασία τους (Γνωμ. Ολ. ΝΣΚ 49/2022 σκ. 37), παρέχεται και από τη μη επανάληψη στο ν. 4624/2019 της καταργηθείσας με τις νεότερες διατάξεις, διάταξης της παραγράφου 4 του άρθρου 11 του ν. 2472/1997, σύμφωνα με την οποία η υποχρέωση ενημέρωσης του υποκειμένου μπορεί να αρθεί εν όλω ή εν μέρει με απόφαση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων, εφόσον η επεξεργασία γίνεται για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση της τέλεσης ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων. Τούτου παρέπεται, ότι για όλες τις λοιπές περιπτώσεις, δεν μπορεί να αρθεί η υποχρέωση ενημέρωσης του υποκειμένου των δεδομένων.

44. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να γίνει η διάστιξη μεταξύ των εννοιών της υποχρέωσης «ενημέρωσης» του υποκειμένου των δεδομένων και του δικαιώματος «πρόσβασης» τούτου στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Το δικαίωμα «ενημέρωσης» απορρέει από τις προαναφερθείσες διατάξεις των άρθρων 14 του ΓΚΠΔ και 32 του ν. 4624/2019. Σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 39 του ΓΚΠΔ, κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να είναι σύλληπη και δίκαιη. Θα πρέπει να είναι σαφές για τα φυσικά πρόσωπα ότι δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν συλλέγονται, χρησιμοποιούνται, λαμβάνονται υπόψη ή υποβάλλονται κατ' άλλο τρόπο σε επεξεργασία, καθώς και σε ποιο βαθμό τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υποβάλλονται ή θα υποβληθούν σε επεξεργασία. Η αρχή αυτή απαιτεί κάθε πληροφορία και ανακοίνωση σχετικά με την επεξεργασία των εν λόγω δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα να είναι εύκολα προσβάσιμη και κατανοητή και να χρησιμοποιεί σαφή και απλή γλώσσα. Αυτή η αρχή αφορά ιδίως την ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων σχετικά με την ταυτότητα του υπευθύνου επεξεργασίας και τους σκοπούς της επεξεργασίας και την περαιτέρω ενημέρωση ώστε να διασφαλιστεί δίκαιη και διαφανής επεξεργασία σε σχέση με τα εν λόγω φυσικά πρόσωπα και το δικαίωμά τους να λαμβάνουν επιβεβαίωση και να επιτυγχάνουν ανακοίνωση των σχετικών με αυτά δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που υπόκεινται σε επεξεργασία. Θα πρέπει να γνωστοποιείται στα φυσικά πρόσωπα η ύπαρξη κινδύνων, κανόνων, εγγυήσεων και δικαιωμάτων σε σχέση με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και πώς να ασκούν τα δικαιώματά τους σε σχέση με

την επεξεργασία αυτή. Ιδίως, οι συγκεκριμένοι σκοποί της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να είναι σαφείς, νόμιμοι και προσδιορισμένοι κατά τον χρόνο συλλογής των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να είναι επαρκή και συναφή και να περιορίζονται στα αναγκαία για τους σκοπούς της επεξεργασίας τους. Αυτό απαιτεί ειδικότερα να διασφαλίζεται ότι το διάστημα αποθήκευσης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα να περιορίζεται στο ελάχιστο δυνατό. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να υποβάλλονται σε επεξεργασία μόνο εάν ο σκοπός της επεξεργασίας δεν μπορεί να επιτευχθεί με άλλα μέσα. Για να διασφαλιστεί ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν διατηρούνται περισσότερο από όσο είναι αναγκαίο, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να ορίζει προθεσμίες για τη διαγραφή τους ή για την περιοδική επανεξέτασή τους. Θα πρέπει να λαμβάνεται κάθε εύλογο μέτρο, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που δεν είναι ακριβή διορθώνονται ή διαγράφονται. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να υφίστανται επεξεργασία κατά τρόπο που να διασφαλίζει την ενδεδειγμένη προστασία και εμπιστευτικότητα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μεταξύ άλλων και για να αποτρέπεται κάθε ανεξουσιοδοτητή πρόσβαση σε αυτά τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και στον εξοπλισμό που χρησιμοποιείται για την επεξεργασία τους ή η χρήση αυτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και του εν λόγω εξοπλισμού. Στην περίπτωση της «πρόσβασης» εφαρμογή έχουν οι διατάξεις των άρθρων 12, 15 και 23 του ΓΚΠΔ, σε συνδυασμό με την προεκτεθείσα σκέψη 39 της αιτιολογικής έκθεσης του άρθρου 39 του ΓΚΠΔ, καθώς και του άρθρου 33 του ν. 4624/2019, σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων. Από τα παραπάνω παρέπεται ότι η ενημέρωση αποτελεί υποχρέωση της Διοίκησης και δεν απαιτείται αίτημα του υποκειμένου, ενώ η πρόσβαση για να επιτραπεί, προϋποθέτει αίτημα τούτου και όχι αυτεπάγγελτη ενέργεια της Διοίκησης (βλ. Απόφαση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων 42/2022). Αναφορικά με το δικαίωμα πρόσβασης, ενόψει και των άρθρων 12 και 15 του ΓΚΠΔ σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 63 του ΓΚΠΔ, του άρθρου 33 του ν. 4624/2019 που εισάγει, δυνάμει του άρθρου 23 του ΓΚΠΔ, περιορισμούς στο δικαίωμα πρόσβασης, όπως παγίως δέχεται και η Αρχή Προστασίας Δεδομένων, το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να

γνωρίζει εάν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν υφίστανται επεξεργασία, καθώς και να λαμβάνει γνώση αυτών, χωρίς να απαιτείται προς τούτο η επίκληση εννόμου συμφέροντος και κάθε υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να έχει δικαίωμα πρόσβασης σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία συλλέχθηκαν και το αφορούν και να μπορεί να ασκεί το εν λόγω δικαίωμα ευχερώς και σε εύλογα τακτά διαστήματα, προκειμένου να έχει επίγνωση και να επαληθεύει τη νομιμότητα της επεξεργασίας. Επίσης, σύμφωνα με τη νομολογία της Αρχής Προστασίας Δεδομένων (Αποφάσεις 16/2017, 36/2021), το υποκείμενο ασκεί το δικαίωμα πρόσβασης χωρίς να απαιτείται η άσκηση του δικαιώματος να περιβληθεί συγκεκριμένο τύπο ή να ασκηθεί με πανηγυρικό τρόπο, ούτε να περιλαμβάνει τους λόγους για τους οποίους το υποκείμενο των δεδομένων ασκεί το εν λόγω δικαίωμα.

45. Πέραν της υποχρέωσης προς ενημέρωση του υποκειμένου, από τη διατύπωση του άρθρου 6 του ΓΚΠΔ και την ερμηνεία που δόθηκε ανωτέρω, προκύπτει ότι το υποκείμενο της επεξεργασίας των δεδομένων δεν απαιτείται να έχει συναινέσει στην επεξεργασία, εάν συντρέχει κάποια από τις λοιπές νόμιμες βάσεις του άρθρου αυτού. Στην περίπτωση που η Διοίκηση είναι υποχρεωμένη να χορηγήσει βάσει του άρθρου 5 του ν. 2690/1999 αντίγραφα εγγράφων ή να εκδώσει έγγραφο που να περιέχει στοιχεία τρίτων προσώπων, συντρέχει η νόμιμη βάση της παρ. 1 περ. γ' του άρθρου 6 του ΓΚΠΔ. Επίσης, στην περίπτωση που ο αιτών έχει δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα και τα στοιχεία που ζητεί, συντρέχει η νόμιμη βάση της παρ. 1 περ. ε' του άρθρου 6 του ΓΚΠΔ. Τέλος, εάν τα αιτούμενα στοιχεία πρόκειται να χρησιμεύσουν για τους σκοπούς των εννόμων συμφερόντων του αιτούντος – και σε αυτά περιλαμβάνεται η δικαστική επιδίωξη ή με κάθε άλλο νόμιμο τρόπο επιδίωξη έννομων συμφερόντων - συντρέχει η νόμιμη βάση της παρ. 1 περ. στ' του άρθρου 6 του ΓΚΠΔ.

Και τούτο, διότι η συναίνεση του υποκειμένου των δεδομένων στην επεξεργασία αυτών τίθεται από τη διάταξη του άρθρου 6 του ΓΚΠΔ, ως αυτοτελής προϋπόθεση για τη νομιμότητα της επεξεργασίας και όχι σωρευτικά, ενώ αρκεί μία εκ των λοιπών νομίμων βάσεων που θέτει η διάταξη αυτή για να είναι νόμιμη η επεξεργασία.

46. Κατά την εξέταση, συνεπώς, σχετικού αιτήματος χορήγησης σε τρίτον αντιγράφου διοικητικού εγγράφου, στο οποίο τυχόν περιέχονται δεδομένα

προσωπικού χαρακτήρα ή και ειδικών κατηγοριών δεδομένα, η Διοίκηση υποχρεούται να εξετάσει αν η χορήγηση αντιγράφου του εγγράφου, ως μέτρο περιορισμού ατομικού δικαιώματος είναι: α) πρόσφορο ή απρόσφορο για την επίτευξη του σκοπούμενου αποτελέσματος, β) σε περίπτωση που κριθεί πρόσφορο, αν είναι (ή δεν είναι) επαχθέστερο σε ένταση και έκταση από το αναγκαίο για την επίτευξη του αποτελέσματος, γ) σε περίπτωση που κριθεί πρόσφορο και αναγκαίο, αν είναι δυσανάλογο μέτρο σε σχέση με τους λόγους που το προκάλεσαν ή το αντικειμενικώς επιτεύξιμο αποτέλεσμα και αν υπερέχει (ή όχι) προφανώς του δικαιώματος του προσώπου το οποίο αφορά (Γνωμ. ΝΣΚ 500/2011).

47. Στις παραπάνω σταθμίσεις οφείλει να προβεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας, με βάση το περιεχόμενο της αίτησης του τρίτου και το έννομο συμφέρον που αυτός επικαλείται (Ολ. ΝΣΚ 63/2008), άλλως τη νομική βάση που προσδιορίζει το σκοπό της επεξεργασίας. Τέτοια περίπτωση συντρέχει, ιδίως, όταν η χορήγηση προσωπικών δεδομένων είναι αναγκαία για τη θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη νομικών αξιώσεων ή όταν τα δικαστήρια ενεργούν υπό τη δικαιοδοτική τους ιδιότητα (βλ. άρθρο 9 παρ. 2 περ. στ' του ΓΚΠΔ για την επεξεργασία ειδικών κατηγοριών δεδομένων, το οποίο ισχύει κατά μείζονα λόγο και στα απλά προσωπικά δεδομένα).

48. Ο τρίτος στην αίτησή του προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας πρέπει να επικαλείται, αλλά και να αποδεικνύει ότι τα συγκεκριμένα στοιχεία που αιτείται είναι απολύτως αναγκαία και πρόσφορα για την αναγνώριση, θεμελίωση, άσκηση ή υποστήριξη των νομικών του αξιώσεων και δη ενόψει συγκεκριμένης εκκρεμούς διαδικασίας, ώστε εκ του σκοπού να οριοθετηθεί η έκταση των αναγκαίων και πρόσφορων για το σκοπό αυτό στοιχείων που επιτρέπεται να του χορηγηθούν. Η αναγκαιότητα υφίσταται μόνο όταν ο επιδιωκόμενος σκοπός της άσκησης των νομικών αξιώσεων και δικαιωμάτων του αιτούντα ενώπιον δικαστηρίου ή διοικητικής αρχής δεν μπορεί να επιτευχθεί με άλλα ηπιότερα μέσα (βλ. 57/2005, 8/2005 και 9/2005 αποφάσεις της ΑΠΔΠΧ).

49. Επομένως, η ανακοίνωση των δεδομένων αυτών σε τρίτον είναι νόμιμη, χωρίς τη συγκατάθεση του προσώπου στο οποίο αυτά αφορούν, εφόσον α) τα δεδομένα ζητούνται με τη νόμιμη διαδικασία (έγγραφη αίτηση, τεκμηρίωση υπέρτερου εννόμου συμφέροντος, το οποίο συνίσταται, κατ' εφαρμογή του άρθρου 9 παρ. 2 περ. στ' του ΓΚΠΔ, στο δικαίωμα του αιτούντος για άσκηση

νομικών αξιώσεων του), β) η ανακοίνωση περιορίζεται στη χορήγηση των στοιχείων εκείνων που είναι αναγκαία για την ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος του τρίτου, γ) τα στοιχεία που ανακοινώνονται δεν περιλαμβάνουν ειδικές κατηγορίες δεδομένων (ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα), εκτός εάν συντρέχει μία εκ των περιπτώσεων της παρ. 2 του άρθρου 9 του ΓΚΠΔ, δ) πριν την ανακοίνωση των στοιχείων στον αιτούντα πρέπει ο υπεύθυνος επεξεργασίας να ενημερώνει τα υποκείμενα εγγράφως.

50. Εξάλλου, από τις διατάξεις των άρθρων 84 επ. του Υπαλληλικού Κώδικα (ΥΚ - ν. 3528/2007) συνάγεται ότι η επιλογή Προϊσταμένων οργανικών μονάδων γίνεται με επιλογή για ορισμένη (τριετή θητεία) από τα αρμόδια όργανα κατά τη διαδικασία που αναφέρεται στις διατάξεις αυτές. Έχει κριθεί, δε, ότι η άσκηση καθηκόντων σε θέση Προϊσταμένου οργανικής μονάδας μετά από επιλογή δεν συνιστά προαγωγή (βαθμολογική μεταβολή) αλλά ανάθεση καθηκόντων για περιορισμένο χρονικό διάστημα (τριετής θητεία), με την προϋπόθεση ότι η θέση εξακολουθεί να υφίσταται (ΔΕφΑθ 2798/2019 με παραπομπή σε αποφάσεις ΣΤΕ).

51. Περαιτέρω, η αναπλήρωση προϊσταμένων κατ' άρθρο 87 Υ.Κ. είναι ένας αυτοτελής θεσμός, εντελώς διακριτός από αυτόν της επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων. Συνιστά ειδικότερη έκφανση της μεταβίβασης αρμοδιότητας και αποτελεί προσωρινό μέτρο πλήρωσης των θέσεων ευθύνης στο πλαίσιο της αρχής της συνέχειας της λειτουργίας της δημόσιας υπηρεσίας. Προς αυτή, δε, εξομοιώνεται και η ανάθεση καθηκόντων Προϊσταμένου (ΔΕφΠατρών 239/2019). Κύριο χαρακτηριστικό συνεπώς της αναπλήρωσης ή της εξομοιούμενης με αυτήν ανάθεσης καθηκόντων Προϊσταμένου οργανικής μονάδας σε υπαλλήλους, είναι η προσωρινότητα, σε αντίθεση με τη διάρκεια που χαρακτηρίζει την επιλογή των προϊσταμένων, ενώ ως αποκλειστικό σκοπό έχει την άμεση διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος, μέσω της συνέχειας της εύρυθμης λειτουργίας της υπηρεσίας, στην περίπτωση που ο προϊστάμενος απουσιάζει ή κωλύεται (Γνωμ. ΝΣΚ 21/2023, 29/2022).

52. Η αναπλήρωση προϊσταμένου οργανικής μονάδας διενεργείται είτε αυτοδίκαια (παρ. 1 εδ. α'), είτε με απόφαση του οργάνου που είναι αρμόδιο για την τοποθέτηση προϊσταμένων (παρ. 1 εδ. β'), είτε με απόφαση του οργάνου που είναι αρμόδιο για το διορισμό (παρ. 3). Στην πρώτη περίπτωση δεν απαιτείται πράξη ορισμού του αναπληρωτή προϊσταμένου, ενώ στη δεύτερη και

στην τρίτη περίπτωση απαιτείται απόφαση του αρμοδίου οργάνου (βλ. ΣΤΕ 2973/2014, Υπαλληλικό Κώδικα, Ερμηνεία κατ' άρθρο, Επιμέλεια Κτιστάκη, Κονδύλη, Τζιράκη, σελ. 586-589, Ερμηνεία Υπαλληλικού Κώδικα, Τάχου – Συμεωνίδη, 2007, σελ. 1112-1118, Γνωμ. ΝΣΚ 29/2022, 37/2020).

53. Περαιτέρω, με το άρθρο 29 του ν. 4369/2016 (Α' 33), αντικαταστάθηκαν τα άρθρα 84, 85 και 86 του ισχύοντος υπαλληλικού κώδικα (ν. 3528/2007, Α' 28), που αναφέρονται στις προϋποθέσεις και στη διαδικασία επιλογής προϊσταμένων οργανικών μονάδων και προβλέφθηκε νέο σύστημα επιλογής προϊσταμένων στη δημόσια διοίκηση, ενώ στο άρθρο 18 του ν. 4492/2017 (Α' 156) σχετικά με τις μεταβατικές τοποθετήσεις προϊσταμένων στις νέες οργανωτικές δομές, ορίστηκε, μεταξύ άλλων, στην παρ. 1 περ. γ', ότι αν δεν υπάρχουν ή δεν επαρκούν οι υπάλληλοι για τη στελέχωση των θέσεων ευθύνης του εκάστοτε επιπέδου, σύμφωνα με τους όρους των περιπτώσεων α' και β', προϊστάμενοι τοποθετούνται υπό τους όρους των νέων οργανικών διατάξεων, υπάλληλοι του οικείου φορέα που πληρούν τις προϋποθέσεις και τα προσόντα επιλογής που τίθενται ανά επίπεδο ευθύνης από το κατά περίπτωση εφαρμοστέο σύστημα επιλογής προϊσταμένων. Για την τοποθέτηση των υπαλλήλων, σύμφωνα με την περίπτωση αυτή, συνεκτιμώνται τα ουσιαστικά προσόντα, η ποιότητα της υπηρεσιακής δραστηριότητάς τους, η γνώση του αντικειμένου του φορέα και οι εν γένει διοικητικές τους ικανότητες. Υπό τους ίδιους αυτούς όρους, για την πλήρωση των κενών θέσεων ευθύνης της παρούσας περίπτωσης, επιτρέπεται η τοποθέτηση σε θέση ευθύνης ανώτερου επιπέδου υπαλλήλων που δύνανται να τοποθετηθούν ως προϊστάμενοι οργανικών μονάδων σύμφωνα με την περίπτωση α'. 2. Η τοποθέτηση των προϊσταμένων της παραγράφου 1 λήγει αυτοδικαίως με την επιλογή και τοποθέτηση προϊσταμένων, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4369/2016.

54. Κατά την έννοια αυτών των διατάξεων, η επιλογή των υπαλλήλων, στους οποίους θα ανατεθούν καθήκοντα προσωρινών προϊσταμένων, γίνεται από αυτούς που πληρούν τις προϋποθέσεις και τα τυπικά προσόντα επιλογής που τίθενται ανά επίπεδο ευθύνης από το εφαρμοστέο σύστημα επιλογής (άρθρο 84 του Υπαλληλικού Κώδικα ή διατάξεις ειδικού συστήματος επιλογής) και ανήκουν στον προβλεπόμενο από τις οικείες οργανικές διατάξεις κλάδο, για την επιλογή δε αυτή το αρμόδιο όργανο διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια. Ενόψει του προσωρινού χαρακτήρα της ανάθεσης καθηκόντων και της ανάγκης

ταχείας ολοκλήρωσης της διαδικασίας επιλογής, το αρμόδιο όργανο δεν είναι υποχρεωμένο να προβεί σε συγκριτική αξιολόγηση των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων των υποψηφίων, οφείλει, όμως, να λάβει υπόψη τα ουσιαστικά προσόντα των υπαλλήλων, την ποιότητα της υπηρεσιακής δραστηριότητάς τους, τη γνώση του αντικειμένου του φορέα και τις εν γένει διοικητικές ικανότητές τους (ΣΤΕ 382/2016, ΔΕφΑθ (Ακυρ) 2259/2019). Επίσης δεν οφείλει να προβεί σε ειδική αιτιολόγηση της προκρίσεως κάποιου έναντι άλλου από τους διαθέτοντες πάντως τα οριζόμενα από την ανωτέρω διάταξη τυπικά προσόντα, ενόψει του προσωρινού χαρακτήρα της ανάθεσης καθηκόντων αναπλήρωσης και της ανάγκης ταχείας ολοκλήρωσης της διαδικασίας επιλογής προϊσταμένων, υποχρεούται όμως να αιτιολογεί τις σχετικές πράξεις επιλογής του με την παράθεση της συνδρομής των τυπικών προσόντων των επιλεγέντων, ώστε να δύναται το Δικαστήριο να κρίνει εάν η διακριτική του ευχέρεια ασκήθηκε εντός των νομίμων ορίων της (ΣΤΕ 2939/2019, ΔΕφΑθ (Ακυρ) 504/2022). Η ευρεία αυτή διακριτική ευχέρεια απονέμεται ενόψει του προσωρινού χαρακτήρα της ανάθεσης καθηκόντων και της ανάγκης ταχείας ολοκλήρωσης της διαδικασίας επιλογής (ΣΤΕ 382/2016, ΔΕφΑθ 460/2022, Γνωμ. ΝΣΚ 29/2022, 37/2020).

55. Εξ άλλου, κατά τη ρητή πρόβλεψη της παρ. 4 του άρθρου 87 του Υ.Κ. στον αναπληρωτή προϊστάμενο, ο οποίος ασκεί καθήκοντα προϊσταμένου λόγω μη πλήρωσης της σχετικής οργανικής θέσης του προϊσταμένου, ανεξάρτητα από τον λόγο για τον οποίο το αρμόδιο όργανο δεν προέβη στην επιλογή για την κάλυψη της θέσης αυτής, καταβάλλεται το επίδομα θέσης ευθύνης.

56. Στην υπό κρίση περίπτωση, τα στοιχεία που ζητά η αιτούσα να της χορηγηθούν, ήτοι τα ονοματεπώνυμα και η ημερομηνία κτήσης του βαθμού Α΄ των υπαλλήλων που προηγήθηκαν από αυτή βαθμολογικά κατά τη στελέχωση της νεοσυσταθείσας οργανικής μονάδας, εμπεριέχονται σε διοικητικά έγγραφα και ανήκουν στην κατηγορία των απλών προσωπικών δεδομένων (όχι των ειδικών κατηγοριών), τα οποία δεν εμπίπτουν στις εξαιρέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του ν. 2690/1999, ούτε στις ειδικές κατηγορίες προσωπικών δεδομένων του άρθρου 9 του Γενικού Κανονισμού. Όπως προκύπτει από την αποκλειστική απαρίθμηση της παρ. 1 του άρθρου 9 του ΓΚΠΔ, οι διοικητικές πράξεις τοποθέτησης σε θέσεις ευθύνης και ορισμού προϊσταμένων ή

αναπληρωτών προϊσταμένων οργανικών μονάδων της Διοίκησης δεν αποτελούν ειδική κατηγορία προσωπικών δεδομένων.

57. Περαιτέρω, υφίσταται συγκεκριμένη προσωπική έννομη σχέση που συνδέει την αιτούσα τα στοιχεία αυτά υπάλληλο Ι.Γ., με το περιεχόμενο των αιτούμενων στοιχείων και ως εκ τούτου αυτή διαθέτει, κατ' αρχάς, το εύλογο ενδιαφέρον, το οποίο προκύπτει κατά τρόπο αντικειμενικό από την ύπαρξη αυτής της υπαλληλικής σχέσης που την συνδέει με τον e-ΕΦΚΑ, καθώς επίσης και από το γεγονός ότι δεν επελέγη η ίδια, αλλά άλλοι υπάλληλοι για την κατάληψη των εν λόγω θέσεων, αλλά επιπροσθέτως, η εν λόγω υπάλληλος έχει και έννομο συμφέρον για τη λήψη των στοιχείων αυτών, αφού αυτά αποτέλεσαν την αιτιολογική βάση αποκλεισμού της από την τοποθέτηση της ίδιας στις θέσεις ευθύνης που πληρώθηκαν και την επιλογή άλλων συναδέλφων της για την κάλυψη αυτών. Είναι δε, αυτονόητο, ότι τα στοιχεία αυτά συνδέονται με την υπηρεσιακή εξέλιξη της εν λόγω υπαλλήλου, η δε συγκεκριμένη θέση ευθύνης για την οποία δεν επελέγη η ίδια αλλά άλλοι συνάδελφοί της, της στερούν τη δυνατότητα να λάβει το επίδομα θέσης ευθύνης.

58. Η χορήγηση, επομένως, των σχετικών ατομικών διοικητικών πράξεων (αποφάσεων) που εκδόθηκαν για την τοποθέτηση ή τον ορισμό αναπληρωτή προϊσταμένου κατά τις διατάξεις του άρθρου 18 παρ. 1 γ' του ν. 4492/2017 και του άρθρου 87 του ν. 3528/2007, και στις οποίες αναφέρονται τα ονόματα των υπαλλήλων που τοποθετούνται, όπως και στοιχεία από τα προσωπικά μητρώα των υπαλλήλων, όπως π.χ. ο βαθμός και η ημερομηνία κτήσης του, συνιστά επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, η οποία επιτρέπεται άνευ συγκατάθεσης του υποκειμένου των δεδομένων, διότι συντρέχουν, βάσει όσων προεκτέθηκαν, οι νόμιμες βάσεις των περιπτώσεων γ', ε' και στ' της παρ. 1 του άρθρου 6 του ΓΚΠΔ, ενώ συντρέχουν και οι προϋποθέσεις του άρθρου 5 του ν. 2690/1999 (ήδη άρθρου 1 του π.δ. 28/2015).

59. Στην περίπτωση των υπαλλήλων που δεν τοποθετήθηκαν ως αναπληρωτές προϊστάμενοι κατ' άρθρο 87 του ν. 3528/2007 ή που δεν κατέλαβαν θέση ευθύνης επιπέδου οργανικής μονάδας κατ' άρθρο 18 παρ. 1 γ' του ν. 4492/2017, αυτοί θεμελιώνουν έννομο συμφέρον να λάβουν γνώση των δεδομένων των υπαλλήλων που προηγήθηκαν από αυτούς στην κατάληψη των πιο πάνω θέσεων, το οποίο συνίσταται στο δικαίωμά τους να ασκήσουν τα εκ του νόμου δικαιώματα προσβολής των σχετικών αποφάσεων και συνεπώς η

επεξεργασία των δεδομένων αυτών είναι απαραίτητη για τη θεμελίωση, άσκηση και υποστήριξη νομικών αξιώσεων των υπαλλήλων αυτών (άρθρο 26 παρ. 2 γ' του ν. 4624/2019). Η ανακοίνωση των στοιχείων των συνυποψηφίων υπαλλήλων για την θέση των αναπληρωτών προϊσταμένων ή την θέση ευθύνης περιορίζεται στη χορήγηση των στοιχείων εκείνων μόνο που αποτέλεσαν τη βάση της αξιολόγησης των υποψηφίων για την κατάληψη των προς πλήρωση θέσεων (βλ. Απόφαση της ΑΠΔΠΧ 40/2005). Συνεπώς, η Διοίκηση υποχρεούται να παρέχει τα στοιχεία αυτά, τόσο στην περίπτωση που έχει συνταχθεί πίνακας κατάταξης, ύστερα από μοριοδότηση των υπαλλήλων που πληρούν τα προβλεπόμενα εκ του νόμου προσόντα, όσο και στις περιπτώσεις των προαναφερόμενων διατάξεων, κατά τις οποίες δεν συντάσσεται πίνακας κατάταξης, ούτε γίνεται συγκριτική ουσιαστική αξιολόγηση των υποψηφίων, αλλά η προσωρινή τοποθέτηση γίνεται βάσει τυπικών κριτηρίων.

60. Στο υπό εξέταση ερώτημα η υπάλληλος Ι.Γ., στην αίτησή της με την οποία αυτή ζητεί να της γνωστοποιηθούν τα ονόματα των υπαλλήλων που προηγούνται από αυτή στην κατάληψη αυτών των θέσεων, καθώς και η ημερομηνία κτήσης του βαθμού τους, θεμελιώνει το έννομο συμφέρον της, αναφέροντας επί λέξει: *«Παρακαλώ για λόγους προσωπικού και επαγγελματικού προγραμματισμού, καθώς και για λόγους χρηστής διοίκησης καθώς έχω κάθε έννομο λόγο να γνωρίζω, ...»*. Παρά την ελλιπή θεμελίωση του εννόμου συμφέροντος στην παροχή των στοιχείων που ζητά, εντούτοις θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι η αιτούσα έχει έννομο συμφέρον (πολλώ δε μάλλον και εύλογο ενδιαφέρον) να λάβει τα στοιχεία αυτά, καθώς έπεται άλλων υπαλλήλων στην κατάταξη των αναπληρωτών Προϊσταμένων οργανικής μονάδας και στη στελέχωση των θέσεων ευθύνης επιπέδου οργανικής μονάδας. Το έννομο συμφέρον της συνίσταται, μεταξύ άλλων στη δυνατότητα δικαστικής προσβολής των σχετικών τοποθετήσεων, καθώς, επί τυχόν ακύρωσής τους, και επιλογής της ίδιας στη θέση ευθύνης από την οποία αποκλείστηκε, αυτή θα έχει ευνοϊκότερη υπηρεσιακή εξέλιξη και θα λάβει και το προβλεπόμενο στο άρθρο 16 παρ. 2 και 3 του ν. 4354/2015 (Α' 156) επίδομα θέσης, για τη θέση του αναπληρωτή προϊσταμένου την οποία αυτή θα κατέχει (κατ' άρθρο 87 παρ. 4 του ν. 3528/2007) και δη από την έναρξη της αναπλήρωσης (Γνωμ ΝΣΚ 30/2024), έστω και εάν, σύμφωνα με όσα

προεκτέθηκαν, δεν εξομοιώνεται η τοποθέτησή της αυτή, με βαθμολογική προαγωγή.

Γίνεται, δε, δεκτό, ότι ακόμα και στην περίπτωση που ο αιτών δεν αναφέρει το λόγο για τον οποίο ζητά πρόσβαση στα δεδομένα των επιλεγέντων συνυποψηφίων, αυτός μπορεί να θεωρηθεί δεδομένος, λαμβάνοντας υπόψη ότι η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα με την υπ' αρ. 17/2002 απόφασή της (η συνδυαστική ερμηνεία της οποίας εμμέσως ζητείται και με το υπό κρίση ερώτημα), απηύθυνε σύσταση στους αρμόδιους φορείς του δημόσιου τομέα σε κάθε προκήρυξη διαγωνισμού να γίνεται μνεία της δυνατότητας πρόσβασης των υποψηφίων σε στοιχεία που αφορούν λοιπούς συνυποψηφίους, προκειμένου να ασκήσουν τα εκ του νόμου δικαιώματά τους (Γνωμ. ΝΣΚ 50/2021).

61. Τα αιτούμενα από την Ι.Γ. στοιχεία, αφορούν τα τυπικά προσόντα επιλογής των τοποθετούμενων στις εν λόγω θέσεις υπαλλήλων, όπως αυτά προβλέπονται από τη διάταξη της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 4492/2017. Συντρέχει, επομένως, τόσο η προϋπόθεση της παρ. 1 γ' του άρθρου 6 του ΓΚΠΔ (ήτοι η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας), όσο και η προϋπόθεση της παρ. 1 ε' του άρθρου 6 του ΓΚΠΔ (ήτοι η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση του δημοσίου συμφέροντος της υπηρεσίας, δηλ. της ικανοποίησης του δικαιώματος πρόσβασης του κοινού σε έγγραφα), ενώ, τέλος, συντρέχει και η προϋπόθεση της παρ. 1 στ' του άρθρου 6 του ΓΚΠΔ (ήτοι η επεξεργασία είναι απαραίτητη για τους σκοπούς των εννόμων συμφερόντων που επιδιώκει ο τρίτος) και για το λόγο αυτό δεν απαιτείται η συναίνεση του υποκειμένου των δεδομένων, δηλαδή των υπαλλήλων που τοποθετήθηκαν στις θέσεις αυτές, για τη χορήγηση των ονομάτων και του βαθμού που έλαβαν, καθώς η ως άνω διάταξη δεν θέτει αθροιστικά, κατά τα προεκτεθέντα, την προϋπόθεση της συναίνεσης του υποκειμένου των δεδομένων με τις λοιπές προϋποθέσεις της διάταξης, αλλά αρκείται στην ύπαρξη έστω μιας εξ αυτών προκειμένου να είναι νόμιμη η επεξεργασία των δεδομένων.

62. Ανακεφαλαιώνοντας, στην προκειμένη περίπτωση η επεξεργασία (η χορήγηση των αιτούμενων στοιχείων με ανακοίνωση δεδομένων στην αιτούσα) κατά τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 1 του ΓΚΠΔ είναι νόμιμη, καθόσον συνιστά

επεξεργασία των απλών προσωπικών δεδομένων των υποκειμένων τους, ως προς την αιτούσα η οποία έχει εύλογο ενδιαφέρον, αλλά και έννομο συμφέρον, ενώ συνάγεται ότι έναντι των συμφερόντων της αιτούσας δεν υπερισχύει το συμφέρον ή τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες των υποκειμένων, μετά από στάθμιση με βάση το περιεχόμενο της αίτησης και το δικαιολογημένο ενδιαφέρον το οποίο η αιτούσα επικαλείται (Ολομ. ΝΣΚ 63/2008, ΝΣΚ 141/2021 σκ. 20).

63. Πριν την επεξεργασία (ανακοίνωση, διαβίβαση των στοιχείων στην αιτούσα) απαιτείται προηγούμενη ενημέρωση των υποκειμένων για τον σκοπό της επεξεργασίας (άρθρο 14 του ΓΚΠΔ και άρθρο 32 του ν. 4624/2019 και αντίστοιχη υποχρέωση κατ' άρθρο 27 του π.δ. 28/2015) από τον υπεύθυνο επεξεργασίας του Φορέα, όπως ήδη έχει γίνει, βάσει όσων αναφέρονται στο έγγραφο του ερωτήματος, ενώ τα υποκείμενα των δεδομένων αυτών δεν έχουν συμφέρον να μην διαβιβαστούν τα αιτηθέντα στοιχεία στην ενδιαφερόμενη – αιτούσα και οποιαδήποτε εναντίωσή τους είναι άνευ σημασίας (Ολομ. ΝΣΚ 63/2008, ΝΣΚ 60/2023, ΣτΕ 2683/2020, ΑΠΔΠΧ 17/2002, 56/2003, 40/2005, 75/2011).

64. Τέλος, ο λήπτης των στοιχείων, εν προκειμένω η αιτούσα Ι.Γ., θα πρέπει να δεσμευτεί ότι θα τα χρησιμοποιήσει για το συγκεκριμένο σκοπό που της χορηγούνται, τον οποίο θα πρέπει να προσδιορίσει.

Απάντηση

Ενόψει των ανωτέρω, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (ΣΤ' Τμήμα), γνωμοδοτεί ομόφωνα ως εξής:

65. Οι διαδικασίες της μεταβατικής τοποθέτησης προϊσταμένων στις νέες οργανωτικές δομές και της αναπλήρωσης προϊσταμένων που προβλέπονται στις διατάξεις του άρθρου 18 παρ. 1 του ν. 4492/2017 και του άρθρου 87 του ν. 3528/2007, αντίστοιχα, εμπίπτουν στις περιπτώσεις επιλογής προσωπικού, στις οποίες παρέχεται η δυνατότητα πρόσβασης των υποψήφιων για κατάληψη θέσης σε στοιχεία που αφορούν τους λοιπούς υποψήφιους, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του ν. 4624/2019 και του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 (Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα) και ύστερα από τη στάθμιση εκ μέρους της υπηρεσίας των αμοιβαίων συμφερόντων των υπαλλήλων, ενώ το ερώτημα τυγχάνει αόριστο κατά το

μέρος που αναφέρεται γενικά σε στοιχεία από τα προσωπικά μητρώα των υπαλλήλων χωρίς να προσδιορίζει τα στοιχεία αυτά.

66. Η Διοίκηση υποχρεούται, έχοντας ήδη πρώτα ενημερώσει τους υπαλλήλους – υποκείμενα των δεδομένων, να χορηγήσει στην Ι.Γ., υπάλληλο του e-ΕΦΚΑ στην Τοπική Διεύθυνση Πιερίας, τα ονόματα και την ημερομηνία κτήσης του Α΄ βαθμού των υπαλλήλων που προηγούνται από εκείνη στη σειρά κατάταξης για την ανάληψη και αναπλήρωση της θέσης ευθύνης στην ως άνω Τοπική Διεύθυνση, τόσο κατά την παρούσα χρονική στιγμή, όσο και κατά τη δημιουργία της Τοπικής Διεύθυνσης Πιερίας, επί συνόλου των υπηρετούντων υπαλλήλων της, αλλά και στο Τμήμα που είναι ενταγμένη και σε αυτό που αρχικά εντάχθηκε, σύμφωνα με την αίτησή της.

67. Για τη χορήγηση των αιτούμενων στοιχείων, η Διοίκηση υποχρεούται να προβεί σε ενημέρωση των υποκειμένων των προσωπικών δεδομένων, χωρίς, όμως, να ζητηθεί η συναίνεσή τους και χωρίς να έχει έννομη σημασία οιαδήποτε εναντίωσή τους.

68. Η αιτούσα Ι.Γ., θα πρέπει να δεσμευτεί ότι θα χρησιμοποιήσει τα αιτούμενα στοιχεία για το συγκεκριμένο σκοπό που της χορηγούνται, τον οποίο θα πρέπει να προσδιορίσει.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα,

Ο Πρόεδρος

Χαράλαμπος Μπρισκόλας
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Ευδοκία Σαφαρή
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.